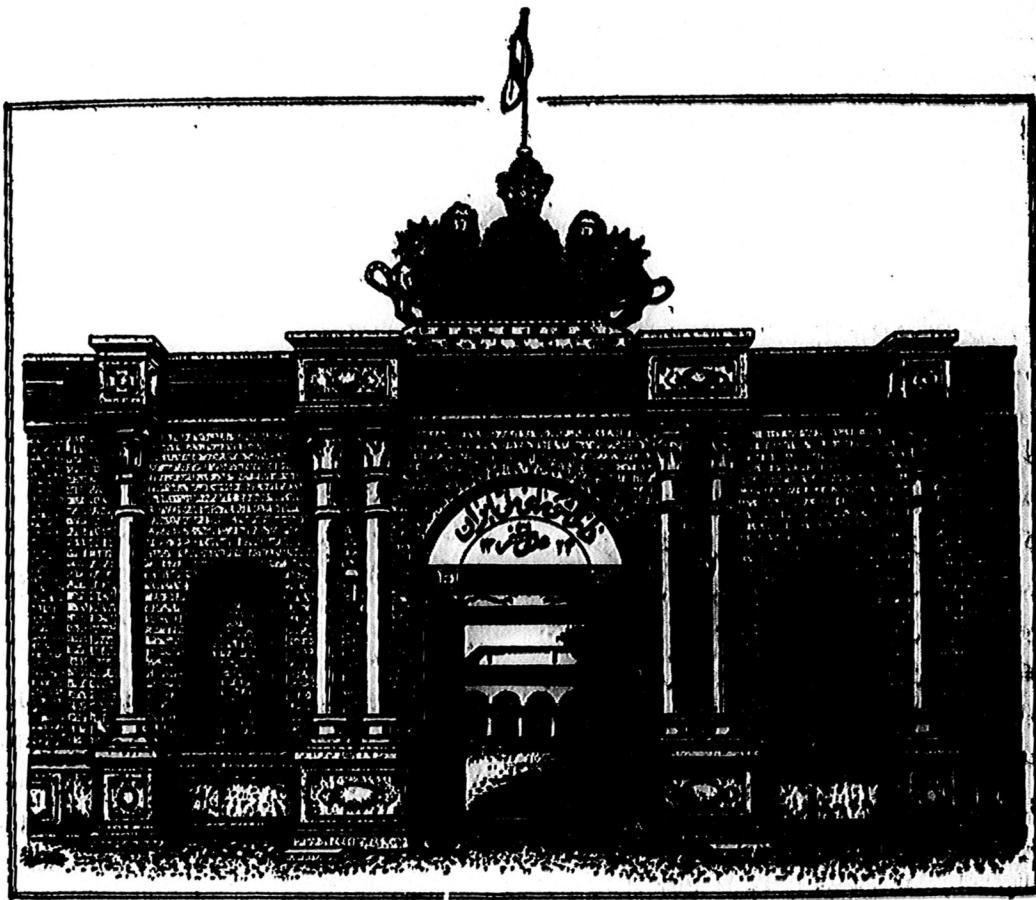

دوره هفتم تقنینیه

جلسه	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره
۴۱		۴۱
تاریخ تأسیس آذر	مندرجات	قیمه اشراک
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی	داخله ایران سالیانه ده تومان
جلسه سه شنبه ۲۷	خواهد بود	خارج ۴ دو اوده تومان
فروردین ماه ۱۳۰۸	پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود	قیمه تک شماره
مطابق ۶ ذی القعدة	مطبعة مجلس	یک قران
۱۳۴۷		

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يوم سه شنبه ۲۷ فروردین ماه ۱۳۰۸ مطابق ۶ ذقعدہ ۱۳۴۷

جلسه ۴۱

مجلس دو ساعت قبل از ظهر برپاست آقای دادگر
تشکیل گردید ()
(صورت مجلس پنجشنبه بیست و دوم فروردین
را آقای مؤبد احمدی قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان : اوبخت - عبدالحسین خان دبیر - امیر ابراهیمی
سید کاظم - آشتیالی - دیوان یکی - همراز - لرستانی -
ضیاء - تیمور ناس

فهرست مذاکرات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	سوال آقای فهیمی راجع به تدریجات ایزوستیا و جواب آقای کفیل وزارت خارجه	۶۱۸	۶۵۲
۲	قرائت آراء ماخوذه کپسیدوهای هفت گانه - تصویب اعطاء نامه آقای اقبال از ابرجند	۶۵۲	۶۵۵
	و تصویب مرخصی آقای حاج محمد محمود	۶۵۵	۶۵۶
۳	مذاکرات در شور نای عهدنامه بحرم جنگ و معامله ایران و آلمان و تصویب آن	۶۵۶	۶۵۹
۴	مذاکرات نسبت بجزیره کوسپون محاسبات راجع بتفریح بودجه ۱۳۰۶ مجلس شورای	۶۵۹	۶۷۰
	ملی و تصویب آن	۶۷۰	
۵	قانون تفریح بودجه		

غائبین بی اجازه جلسه قبل
 آقایان . میرزا حسنخان وثوق - بوشهری - دکترمیر
 اعلم - عمادی - اعظم زنگنه - موقر - قوام - حاج
 رحیم آقا - میرزا ابوالفضل - محمد تقی خان اسعد - حاج
 حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا
 ملک - حاج غلامحسین ملک - محمد آخوند
 دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل
 آقایان . نجومی - مرآت اسفندیاری - بیات
 رئیس - در صورت مجلس اعتراضی نیست ؟
 (گفته شد خیر)
 رئیس - صورت مجلس تصویب شد آقای فهیمی
 فهیمی - بنده سؤالی از آقای کفیل وزارت امور خارجه
 کرده ام که موضوع طوق قبل از دستور بنده هم همان است اگر برای
 جواب حاضر هستند سؤالم را عرض کنم که جواب بدهند
 رئیس - از ایشان استفسار کردم مهیا هستند بفرمائید
 فهیمی - بطریق خبر بکه بی سیم مسکود ریست و پنجم فروردین
 منتشر نموده است روزنامه اینوسیتا راجع به روابط ایران و
 افغانستان شرحی انتشار داده است و برای اینکه خاطر آقایان
 کاملاً از مدلول این مقاله مستحضر باشد بنده عین مقاله
 را قبلاً قرائت میکنیم :

قضایای بین المللی - ایران - افغانستان - انگلیس
 مسکو - روز نامه ایزوستیا در سر مقاله خود راجع
 به روابط ایران و افغان مینویسد : قضایائی که در افغانستان
 روی میدهد مورد توجه تمام دنیا واقع شده است . موفقیت
 مداخلات انگلیس در افغانستان (بوسیله شورشی که از طرف
 ملاها و سرنجمترین رؤسای ملوک الطوائفی ایلات تشکیل داده
 شد) با آغاز مذاکرات انگلیس و ایران مصادف گردید
 انگلیس برای انفجار روابط افغان و ایران و برای
 سلب اعتبار از فکر همدردی بین ممالک شرقی از این
 پیش آمده ها بازر دستى استفاده نمود
 کازرونی - این روز نامه است یا بی سیم است .
 فهیمی - بی سیم است . عمال انگلیس در ایران به
 کار های بزرگ مقدماتی مشغول شدند در راه نیل مقصودی
 که انگلیس در نظر گرفته است روابط دوستانه قرار گرفته
 بود که بین ایران و افغانستان با داشتن رسمیت حقوقی

محسوب بدارد عسا کر ایران در خاک افغان ممکن است
 فقط مجریان نقشه های ارکان حرب انگلیس بوده و
 فقط پارتیهای داخلی و ارتجاع فوق العاده پریشان
 اتکا داشته باشند در این صورت ملت افغان
 مجبور خواهد شد که بر علیه فروت واحد
 ارتجاع داخلی و بلوک انگلیس و ایران مبارزه کند
 بدین جهت کاملاً مفهوم و معلوم است که جرائد انگلیس
 در این مورد بکمک مرتجعین افراطی ایران می شتابند تا
 (قانونیت) مداخله ابرازا در امور افغان مبتنی بر اساس
 قرار بدهند (دبلی کپرس) خبر میدهد که فرمانده
 قشون ایران چندی قبل با آئروپلان بقندهار عزیمت و
 امان الله خان را ملاقات و از قرار بکه یکروز نامه نیم
 رسمی افغان منطبعه قندهار اطلاع میدهد مساعدت
 ابرازا بامان الله خان پیشنهاد کرده است ما اکنون نمی
 توانیم بگوئیم که آیا دولت ایران کلیتاً ربطی باین ماجرا
 دارد یا نه و اگر دارد تا چه اندازه است احتمال دارد
 که در این مورد دولت ایران هیچگونه مناسب رسمی
 با این امر ندارد و تمام این ماجرا کار ژلیخوسکی های
 خودسر ایران است (ژلیخوسکی ژرال لهستانی است
 که در ۱۹۲۰ - طغیان کرده - و بلنا را متصرف و
 بلهستان تسلیم نمود) ولی در اینجا بیفایده نیست بخاطر
 آوری که اصلاحاتی که در افغانستان اجرا میشد در موقع
 خود باعث تغییر فوق العاده محافل ارتجاعی ایران واقع
 شده بود قبل از اینکه شورش ارتجاعی افغانستان شروع
 بشود بلافاصله در ایران قضایائی در کار بود که موجب
 نهایت سوء ظن و عبارت از این بود که در عرض مدت
 متمادی شایعاتی در کمال شدت در ایران منتشر بود دائر
 بر اینکه گویا بین افغانستان و ترکیه قرار و مدارى راجع
 به نقض مصوبت ارضی ایران داده شده است غرض
 از این شایعات علناً این نکته بود که در
 محافل وسیله جامعه ابران احساسات خصومت
 آمیزی را بر علیه افغانستان تولید و تحریک کنند هنگامیکه
 شورش افغانستان شروع شد مقدرات این مملکت در ابران

کتر از همه جا مایه تشویق و اضطراب واقع گردید در
 محافل ارتجاعی ایران بکنوع خوشوقتی بواسطه وضعیت
 سختی که حکومت امان الله خان دچار آن شده بود
 احساس میگشت
 اکنون نیز همان محافل فوق الذکر برای تصرف خاک
 افغان کوشش میکنند و نفوذ آنها بحکومت ظاهرا امروزه
 فوق العاده قوت گرفته است بدیهی که محافل مزبور در
 این قضیه تنها نیستند و با وجود تمام این برده پوشیها
 معهدا کوشهای انگلیس صریحاً نمایان است مقصود انگلیس
 این است که قطعه از خاک افغانرا بایران بخشیده و ابرازا
 پیرو خود سازد از روی حساب هائیکه انگلیس کرده است
 يك کاسه کردن خاک ایران بحساب افغان بایر بر قوت محافل
 ارتجاعی که احساسات وطن پرستی دارند و نفوذ انگلیس
 همیشه قائم بوجود آنها بوده بیفزاید ولی ما اطمینان
 داریم که جامعه ترقی خواه ایران و توده وسیعه ملت
 نقشه های دسته ارتجاعی را که بانگلیس اتکا دارند بر هم
 خواهد زد توده های ملت افغان و ایران با معرفت باینکه
 اگر ممالک شرقی بواسطه نفاق متقابل که انگلیس سعی
 دارد بین آنها ایجاد کند ضعیف بشوند آنوقت هر يك
 از آنها جداگانه ممکنست طعمه امپریالیزم انگلیس واقع
 بشود نمیتوانند دچار تشویش و اضطراب نشوند
 ما انتظار داریم که دولت ایران معجلاً خود را از محافل
 ارتجاعی و انگلیس که برای تصرف خاک افغان کوشش میکنند
 کنار خواهد کشید عدم صراحت در این قضیه بیش از این
 ممکن نیست مداومت باید در اینجا صراحت کامل لازم است
 این متن مقاله بود که آقایان استماع کردند اگر
 چه مطالبی را که از روستیا انتشار داده است بی شهادت
 به اراجیف اخیر از قبیل اغتشاش آذربایجان خود کشی
 امیر لشکر شمال غرب و امثال آن که در طهران انتشار
 داشت نیست و ممکن بود اهمیت به آن نداد ولی چون ایزوستیا
 ارکان رسمی دولت شوروی است و با موجود بودن روابط
 دوستانه بین مملکتین انتشار همچو مقاله نه تنها موهن
 حیثیات دولت ایران و نهمت به سیاست خارجی ما و بالنتیجه

بر خلاف انتظار است بلکه ممکن است در خارج از محیط ایران و در اذهان اشخاص بی اطلاع الغای شبهه کرده و انتشارات جمعی را که مبنای آنها نیز زیاد روشن نیست تقویت نماید. لهذا با اطلاعی که همه ما به بی اساسی تکرانی های ایزوستیا داریم بنده امروز از آقای کفیل وزارت امور خارجه خواهش میکنم مریباً اللئاً کید سیاست خارجی دولت ایران و سیاست خارجی و روابط ایران و افغانستان را در مجلس بیان بفرمایند که خاطر آقایان مستحضر باشد و از این گونه اراجیف مشوش نشود

کفیل وزارت امور خارجه - البته این قبیل انتشارات باعث تمجب است و بطور خلاصه آنطوریکه لازم است بنده جواب آقای نماینده محترم را عرض میکنم ما اگر مقاله ایزوستیا را که آقای نماینده محترم قرائت فرمودند خلاصه بکنیم معنی آن این خواهد بود که دولت ایران در تحت نفوذ انگلیس فرضاً مشغول نخبه‌زات بوده و مایل است که در امور افغانستان مداخله کند و با به آنجا اعزام قشون بکند و باز هم شاید معنی آن این خواهد بود که مقالات منتشره در بعضی از مطبوعات ایران که در باب تجاوزات اشرار افغانی به خاک ایران بوده است فقط برای حاضر کردن زمینه برای این قبیل مداخلات دولت ایران بوده است و دولت ایران (با بقول روزنامه ایزوستیا محافل ارنجعی ایران) اینطور از اصلاحات افغانستان متغیر شده و از پیش آمد های اخیر افغانستان یکنوع خوشوقتی که (بطوریکه گفته شده و اشاره شده است) علامت مفاربت و مبالغت بین دو مملکت است مشهود میشده است حالا که موقع رسیده است دولت ایران میخواهد از گرفتاری افغانستان استفاده بکند و بنوبت خودش هم یک ضربتی باین جریانات اصلاح خواهانه افغانستان وارد کند برای اثبات اینکه مسائلی که در مقاله ایزوستیا ذکر شده و نتایج حاصله از آن عاری از هر حقیقتی است تصور نمیکنم احتیاج باقافه دلائل زیادی باشد (نمایندگان - صحیح است) زیرا که

ایرازی شده است مذاکرات مان هم بقلب يك قرار داد هائی ریخته شده و بصورت يك قرار داد هائی در آمده است که آنها هم در موقع خود با اطلاع و تصویب مجلس شورای ملی رسیده است و حالا هم باقی و برقرار هستند حالا هم از طرف ما نسبت بدولت شوروی نهایت درجه احساسات دوستانه و صمیمانه موجود است. همین طور نهایت خوش وقتی و مسرت را داریم که با همسایه دیگر خودمان ترکیه روابط ما کاملاً دوستانه بوده است (نمایندگان - صحیح است) آخرین اختلافاتی که راجع بخود در بین بود بواسطه امضاء مقالات چند روز قبل در آنقره که بن آقایان توفیق رشدی بیک وزیر امور خارجه ترکیه و آقای فروغی سفیر کبیر ایران انجام شده است اصولاً مرتفع شد و دولت شاهنشاهی ایران امیدواری کامل دارد که هیچ چیز روابط دوستانه این دو مملکت را مکتد نخواهد کرد زیرا که ترکیه هم هنوز خودش مشغول اصلاحات داخلی است و از سیاست ماجرا جوانانه هم همیشه احتراز دارد ما بدولت انگلیس هم نهایت حسن رابطه را داریم و برخلاف آن چه ایزوستیا می نویسد از دو سال قبل در باب مسائلی که باید بین دولتین حل شود مذاکرات در جریان است و يك قسمت از آنها هم در بهار گذشته بحسن حاتم منتهی شد و باعث تحکیم حسن نیت و اعتماد مملکتین بیکدیگر شد نسبت به بقیه مسائل هم از مدتی باین طرف باز مذاکرات در جریان است و امیدواری میرود که در آتیبه نزدیکی آنها هم بصورت يك قرارداد های قطعی در بیاید و برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم بشود با همسایه دیگر خودمان عراق که تا بحال دارای روابط رسمی نبودیم در این اواخر بواسطه اینکه مانم شناسائی عراق مرتفع شده است (و آن عبارت از رژیم قضائی آن مملکت بود) و تصویب اساس نقض آن رژیم و استقرار رژیم قضائی جدیدی که تمام ساکنین عراق بکسان و بک هیچ محکوم آن باشند از طرف شورای جامعه ملل بعمل آمد ما داخل در مرحله شناسائی عراق شده ایم و خیلی هم سعادت مند هستیم که توانستیم مملکت و ملت عراقی در الغاء رژیم قضائی مخالفه کمک و

خدمتی بکنیم (نمایندگان - صحیح است) و بقیه هم داریم که بعدها دوستانه ترین روابطی بن این دو مملکت و دولت برقرار خواهد شد و برقرار خواهد ماند و باید عرض کنم که جدیدت دولت شاهنشاهی در الغاء رژیم قضائی عراق که حالا عرض کردم و همچنین صرف نظر کردن با طیب خاطر از مزایای خاص قضائی در مصر چنانچه آقایان نمایندگان اطلاع دارند میتواند بهترین شاهد حسن نیت دولت شاهنشاهی نسبت بممالک شرقیه و علاقه مندی به سعادت آتیبه این ممالک بشود (نمایندگان صحیح است) با افغانستان روابط ما همیشه دوستانه و خیر خواهانه بوده است و بدیهی است که هر یکقدم ملت افغان را بطرف رفی و تعالی ما همیشه با نهایت مسرت تلقی میکرده ایم و آرزو مند بوده ایم که این مملکت همسایه و هم نژاد و هم زبان و هم مذهب ما طریق تکامل خودش را براحتی و آسانی طی کند.

در زمانیکه اصلاحات در افغانستان شروع شد نه تنها (مطابق عقیده ایزوستیا) ما متغیر نبودیم بلکه نهایت خوشنیتی را هم داشتیم (نمایندگان - صحیح است) زیرا که ما میدانستیم همان جنبش عمومی که در تمام ممالک شرقیه پیدا شده و هر يك از آنها را بطرف آتیبه روشنی سوق میدهد و همین نهضت عمومی که قهراً اسباب نزدیکی آن ممالک بهم شده و خواهد شد در افغانستان هم موجود شده است ما از ابتدای اصلاحاتی که در افغانستان شروع کردند و بعد ها از هیچ نوع کمک و مساعدتی نسبت به آن مملکت خود داری نکرده ایم (نمایندگان - صحیح است) و بقیه هم داریم که خود دولت افغانستان بهترین مصدق این دعوی ما خواهد بود (باسائلی - کدام دولت؟) بعد از وقوع این پدش آمد های افغانستان که قطعاً سابقاً و لاحقاً هیچ تأثیری در زندگی داخلی ایران نداشته و ندارد و نمیتوانسته است هم داشته باشد ما با وسائل عیدیه کمک کرده ایم و اثبات صمیمیت خودمان را هم کرده ایم (کلزونی - بلاعوض) آرزو مند هم هستیم که هر چه زودتر بحران طالبه افغانستان

بر خلاف انتظار است بلکه ممکن است در خارج از محیط ایران و در اذهان اشخاص بی اطلاع الغای شبهه کرده و انتشارات جمعی را که مبنای آنها نیز زیاد روشن نیست تقویت نماید. لهذا با اطلاعی که همه ما به بی اساسی نگرانی های ایزوستیا داریم بنده امروز از آقای کفیل وزارت امور خارجه خواهش میکنم مریداً اللئاً کید سیاست خارجی دولت ایران و سیاست خارجی و روابط ایران و افغانستان را در مجلس بیان فرمایند که خاطر آقایان مستحضر باشد و از این گونه اراجیف مشوش نشود

کفیل وزارت امور خارجه - البته این قبیل انتشارات باعث تعجب است و بطور خلاصه آنطوریکه لازم است بنده جواب آقای نماینده محترم را عرض میکنم ما اگر مقاله ایزوستیا را که آقای نماینده محترم قرائت فرمودند خلاصه بکنیم معنی آن این خواهد بود که دولت ایران در تحت نفوذ انگلیس فرضاً مشغول محبوزات بوده و مایل است که در امور افغانستان مداخله کند و یا به آنجا اعزام قشون بکند و باز هم شاید معنی آن این خواهد بود که مقالات منتشره در بعضی از مطبوعات ایران که در باب تجاوزات اشرار افغانی به خاک ایران بوده است فقط برای حاضر کردن زمینه برای این قبیل مداخلات دولت ایران بوده است و دولت ایران (با بقول روزنامه ایزوستیا محافل ارنجعی ایران) اینطور از اصلاحات افغانستان متغیر شده و از پیش آمد های اخیر افغانستان یکسوی خوشوقتی که (بطوریکه گفته شده و اشاره شده است) علامت مفارقت و مبالغت بین دو مملکت است مشهود میشده است حالا که موقع رسیده است دولت ایران میخواهد از گرفتاری افغانستان استفاده بکند و بنیوت خودش هم بک شربتی باین جریانات اصلاح خواهانه افغانستان وارد کند برای اثبات اینکه مسائلی که در مقاله ایزوستیا ذکر شده و نتایج حاصله از آن عاری از هر حقیقی است تصور نمیکنم احتیاج باقامه دلائل زیادی باشد (نمایندگان - صحیح است) زیرا که

این اظهارات هم منافی سیاست عمومی ایران و هم مخالف حقیقت و واقع است و اگر هم بر خلاف این می بود هیچ علت مؤثری در بین نیست که دولت ایران را مجبور بکفتار و کردار بر خلاف عقیده بکند (نمایندگان - صحیح است) دولت شاهنشاهی ایران سیاست خارجی خیلی ساده دارد و چندسال است از این سیاست منحرف نشده و در آتیه هم منحرف نخواهد شد ایران هیچ نوع نقشه ماجرا جوانه نا بحال نداشته است نظری هم بیک و جب خاک غیر ندارد ایران مایل است که کلیه ممالک عالم و مخصوصاً همسایه های او حقوق ملی و حدود مملکتی او را محترم بشمارند و در عوض هم مطمئن باشد که حقوق و حدود آنها هم از طرف ایران محترم شمرده خواهد شد (نمایندگان - صحیح است) ایران امروزه می خواهد بادیای متمدن در طریق تکاملی که اختیار کرده است راه برود. در ایران امروزه با توجهاتی که از مقام شاهنشاه معظم ما معطوف است و با هدایت قائد ملی ایران افکار عمومی ایران لزوم صرف تمام قوه و جدیت خود را برای اصلاحات داخلی لازم دانسته و در داخله ایران بقدری کار داریم که نه میل و نه وقت مداخله در سیاست های ماجرا جوانه که فرض میشود و یا نظر داشتن بخاک کسی را داشته باشم (نمایندگان - صحیح است) و در همین حال ما خودمان سیاست مستقلی داریم و دنبال هیچکس و هیچ دولتی رفته ایم و عبوریم (نمایندگان - صحیح است) و بسا هم شده که همین سادگی سیاست مملکتی ما باعث سوء ظن نسبت بهما شده است ولی خوش بختانه همیشه عمل این قبیل سوء ظن ها را تکذیب کرده است (صحیح است) ما با تمام همسایه های خودمان می خواهیم روابط صمیمی و دوستانه داشته باشیم و برای رسیدن باین مقصود هم همیشه نهایت کوشش را کرده ایم و بعدها هم خواهیم کرد (نمایندگان - صحیح است) ما خوشوقت هستیم که در روی همین زمینه سیاست موفق شدیم بادیات شوروی روابط خودمان را در روی اساس صمیمیت و اشتراك منافع بگذاریم و در نتیجه حسن نیت که همیشه از طرفین

ایزاز می شده است مذاکرات مان هم بقلب يك قرار داد لهائی ریخته شده و بصورت يك قرار داد هائی در آمده است که آنها هم در موقع خود با اطلاع و تصویب مجلس شورای ملی رسیده است و حالا هم باقی و برقرار هستند حالا هم از طرف ما نسبت بديت شوروی نهایت درجه احساسات دوستانه و صمیمانه موجود است. همین طور نهایت خوش وقتی و مسرت را داریم که با همسایه دیگر خودمان ترکیه روابط ما کاملاً دوستانه بوده است (نمایندگان - صحیح است) آخرین اختلافاتی که راجع بحدود در بین بود بواسطه امضاء مقالات چند روز قبل در آنقره که بین آقایان توفیق رشدی بیک وزیر امور خارجه ترکیه و آقای فروغی سفیر کبیر ایران انجام شده است اصولاً مرتفع شد و دولت شاهنشاهی ایران امیدواری کامل دارد که هیچ چیز روابط دوستانه این دو مملکت را مکدر نخواهد کرد زیرا که ترکیه هم بنوعی خودش مشغول اصلاحات داخلی است و از سیاست ماجرا جوانه هم همیشه احتراز دارد ما بادیات انگلیس هم نهایت حسن رابطه را داریم و برخلاف آن چه ایزوستیا می نویسد از دو سال قبل در باب مسائلی که باید بین دولتین حل شود مذاکرات در جریان است و يك قسمت از آنها هم در بهار گذشته بحسن حائمه منتهی شد و باعث تحکیم حسن نیت و اعتماد مملکتین بیکدیگر شد نسبت به بقیه مسائل هم از مدتی باین طرف باز مذاکرات در جریان است و امیدواری میرود که در آتیه نزدیک آنها هم بصورت يك قرارداد های قطعی در بیاید و برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم بشود با همسایه دیگر خودمان عراق که نا بحال دارای روابط رسمی نبودیم در این اواخر بواسطه اینکه مانم شناسائی عراق مرتفع شده است (و آن عبارت از رژیم قضائی آن مملکت بود) و تصویب اساس نقض آن رژیم و استقرار رژیم قضائی جدیدی که تمام ساکنین عراق بکسان و بک هیچ محکوم آن باشند از طرف شورای جامعه ملل بمعمل آمد ما داخل در مرحله شناسائی عراق شده ایم و خیلی هم سعادت نمند هستیم که توانستیم مملکت و ملت عراقی در الغاء رژیم قضائی خالیه کک و

خدمتی بکنیم (نمایندگان - صحیح است) و بقیه هم داریم که بعدها دوستانه زمین روابطی بین این دو مملکت و دولت برقرار خواهد شد و برقرار خواهد ماند و باید عرض کنم که جدیت دولت شاهنشاهی در الغاء رژیم قضائی عراق که حالا عرض کردم و همچنین صرف نظر کردن ما طیب خاطر از مزایای خاص قضائی در مصر چنانچه آقایان نمایندگان اطلاع دارند میتواند بهترین شاهد حسن نیت دولت شاهنشاهی نسبت بممالک شرقیه و علاقه مندی به سعادت آتیه این ممالک بشود (نمایندگان صحیح است) با افغانستان روابط ما همیشه دوستانه و خیر خواهانه بوده است و بدیهی است که هر یک مقدم ملت افغان را بطرف رفی و تعالی ما همیشه با نهایت مسرت تلقی میکرده ایم و آرزو مند بوده ایم که این مملکت همسایه و هم نژاد و هم زبان و هم مذهب ما طریق تکامل خودش را براحتی و آسانی طی کند.

در زمانیکه اصلاحات در افغانستان شروع شد نه تنها (مطابق عقیده ایزوستیا) ما متغیر نبودیم بلکه نهایت خوشوقتی را هم داشتیم (نمایندگان - صحیح است) زیرا که ما میدانستیم همان جنبش عمومی که در تمام ممالک شرقیه پیدای شده و هر يك از آنها را بطرف آتیه روشنی سوق میدهد و همین نهضت عمومی که قهرراً اسباب نزدیکی آن ممالک بهم شده و خواهد شد در افغانستان هم موجود شده است ما از ابتدای اصلاحاتی که در افغانستان شروع کردند و بعد ها از هیچ نوع کمک و مساعدتی نسبت به آن مملکت خود داری نکرده ایم (نمایندگان - صحیح است) و بقیه هم داریم که خود دولت افغانستان بهترین مصدق این دعوی ما خواهد بود (ناسائی - کدام دولت؟) بعد از وقوع این پیش آمد های افغانستان که قطعاً سابقاً و لاحقاً هیچ تأثیری در زندگی داخلی ایران نداشته و ندارد و نمیتوانسته است هم داشته باشد ما با وسائل عذیده کک کرده ایم و اثبات صمیمیت خودمان را هم کرده ایم (کاررونی - بلاعوض) آرزو مندیم هستیم که هر چه زودتر بحران حالیه افغانستان

مرتفع بشود و نظم کامل در آنجا برقرار بشود. برای اینکه خوب مسئله واضح و بابت باشد فرمایش اعلیحضرت شاهنشاه ما در موقع وزیت اعلیحضرت امان الله خان بهرین شاهد نیت و رویه ما نسبت به افغانستان میتواند باشد و آن فرمایش شاهانه این است که حالاً شرح میدهم: (احساسات و روابط دوستانه بین ما دو نفر کافی برای تأمین روابط بین دو مملکت نیست ایران و افغانستان دارای منافع مشترکه زیادی هستند که آن منافع مشترکه آنها را بهم دیگر اتصال میدهد و هر دو مملکت باید شاهانه در راه رفی و تعالی سیر بکنند. برای تأمین این مقصود ما مکلف هستیم که احساسات قلبی خودمان را در اطرافها و دولتهای خودمان و در مردم مملکت و ملت خودمان تلقین بکنیم و حس لزوم دوستی و نزدیکی بین دو مملکت را طوری تقویت بکنیم که اگر هیچ نوع روابط شخصی هم بین ما موجود نباشد معذک سیاست مملکتین در روی پایه های دوستی و تشریک منافع محکمتر و بهتری باقی و برقرار بماند این فرمایشات ملوکانه بود دولت شاهنشاهی ایران کاملاً پیرو و سرورج این نظر بوده است و بنا بر این باید دالت که احتمال هر نوع سوء قصدی از طرف ایران نسبت بافغانستان بکلی عاری از هر منطقی و حقیقی است (نمایندگان - صحیح است) البته روزنامه های ما چراند حوادث سرحدی و تجاوزات اشترافغانی را بخاک ایران ذکر کرده اند و بعد ما هم ذکر خواهند کرد حوادث است اتفاقات است ذکر میشود هیچ قابل زرد هم نیست که در تحت تأثیر بحران داخلی افغانستان و دامنه دزدی و تجاوز دستجات قطاع الطريق بخاک ایران و تهب اموال و قتل نفوس توسعه پیدا کرده است (نمایندگان - صحیح است) باوجود اینکه اگر موقع عادی میبود و این حالت حالیه نبود ممکن بود که ما اقدامات شدیدی هم در مقابل این قبیل تجاوزات بکنیم (نمایندگان صحیح است) معذک در این زمینه هم ما برداری کرده ایم و با نهایت دوستی بوالی هرات و سایر مأمورین آنجا لزوم جلو گیری از این قبیل وقایع را تذکر داده ایم خوب واضح است که هیچکس هم نباید

توقع داشته باشد که دولت در سده حفظ حدود و جان و مال اتباع خودش بر نیاید (نمایندگان - صحیح است) و فرضاً ملاحظه بکنید که این اقدام دولت ایران مورد سوء تعبیر بعضی اشخاص بی اطلاع ممکن است واقع شود در خانه عراقیه از ذکر این نکته نمیتوانم خودداری بکنم که این قبیل انتشارات اینوستیا که بنام ذی علاقه بودن بمقدرات ممالک شرقیه صورت میگیرد بنظر میآید که کاملاً برخلاف مصالح و منافع ممالک شرقیه باشد و اگر حقیقه ایندستیا میجوهر میجوهر است شرقیه ابراز علاقه و شاید بهتر این باشد که از منشوب کردن اذهان ممالک شرقیه نسبت بهم دیگر و القاء شبهه و تردید از احساسات باک و صمیمانه آنها نسبت بیکدیگر خودداری بکنند زیرا که مثلاً اگر مهاجر امور افغانی شواهد عیدیه از حسن نیت و دوستی ایران نسبت به افغانستان نمیداشتند و خود آنها عاری از حقیقت بودن مندرجات اینوستیا را ملتفت نمیشدند و فقط میخواستند از روی انتشارات این روزنامه نسبت بدولت ایران قضاوت بکنند حقاً باید ایران رادشمن خودشان تصور میکردند و این تصور هم مسلماً بضرر نزدیکی ممالک شرقیه اینوستیا طرفدار آن است میتواند باشد بیش از این در خصوص عرضی را لازم نمیدانم

جمعی از نمایندگان - دستور
رئیس - وارد دستور میشود نتیجه استخراج آراء کمیسیونها قرائت میشود و چون کمیسیون امور خارجه کار های فوری داشت از آقایان دعوت شد هیئت رئیسه شان را انتخاب کردند و کارهاشان به سرعت انجام داده شد حالا نتیجه استخراج آراء قرائت میشود (بمضمون ذیل خوانده شد)
مقام منبع ریاست عظمی دامت عظمة
نتیجه استخراج آراء کمیسیونهای هشت گانه منتخبه در مجلس که در جلسه بیست و دوم فروردین ۱۳۰۸ اخذ آراء بعمل آمده و آقایان نظار استخراج کرده اند بترتیبی است که ذیلا عرض میشود
کمیسیون قرائت عدلیه - عده رای دهندگان ۱۰۵ نفر

آراء ماخوذه ۱۰۰ رای
طباطبائی دیبا ۸۶ رای
طهرانی ۸۴ رای
شریعت زاده ۸۱ رای
مفتی ۸۱ رای
افسر - ۸۱ رأی
چشیدی - ۸۰ "
مولوی - ۷۹ "
آقاسید بقوب - ۷۸ "
جهانشاهی - ۷۷ "
یاسائی - ۷۴ "
کفائی - ۶۷ "
احتشام زاده - ۵۵ "

کمیسیون امور خارجه - عده رای دهندگان ۱۰۵ نفر
آراء ماخوذه ۱۰۰ رای

۱ - دکتر امیر اعلم ۹۲ رای - ۲ - قراکوز او
۹۱ رای - ۳ - فهیمی ۸۸ رای - ۴ - دشتی
۸۸ رای - ۵ - عباس میرزا ۸۷ رای - ۶ - خواجوی
۸۷ رای - ۷ - ابلخان ۸۶ رای - ۸ - ذوالقدر
۸۶ رای - ۹ - رفیع ۸۵ رای - ۱۰ - دیوان بیکی
۸۴ رای - ۱۱ - مجد ضیائی ۸۲ رای - ۱۲ - کیانوری ۷۳ رای

کمیسیون پست و تلگراف - عده رای دهندگان ۱۰۳ نفر
آراء ماخوذه ۱۰۳ رای
۱ - مخبر فرهمند ۹۴ رای - ۲ - وهاب زاده
۸۷ رای - ۳ - اسفندیاری ۸۶ رای - ۴ - قاضی
نوری ۸۶ رای - ۵ - ساکینیان ۸۶ رای - ۶ - امیر عامری ۸۰ رای
کمیسیون فواید عامه - عده رای دهندگان ۱۰۱ رای
آراء ماخوذه ۱۰۰ رای
۱ - فرشی ۸۹ رای - ۲ - افخمی ۸۷ رای - ۳ - امین افضهائی ۸۶ رای - ۴ - کاشانی ۸۳ رای
۵ - خبزرنگ نیا ۸۳ رای - ۶ - لاریجانی ۸۲ رای - ۷ -

طلوع ۸۰ رای ۸ - خطیبی ۷۸ رای ۹ - اعتبار ۷۴ رای ۱۰ - روحی ۷۳ رای ۱۱ - اورنگ ۷۲ رای ۱۲ - ظفری ۶۷ رای -
کمیسیون معارف عده رای دهندگان ۱۰۳ آراء ماخوذه ۹۸ رای
۱ - دکتر طاهری ۸۸ رای ۲ - آیه الله زاده شیرازی ۸۵ رای ۳ - حاج سید محمود ۸۴ رای ۴ - مؤید احمدی ۸۲ رای ۵ - محمد ولی میرزا ۸۲ رای ۶ - آقا زاده سبزواری ۸۱ رای ۷ - وثوق ۸۱ رای ۸ - دبستانی ۷۵ رای ۹ - ضیاء ۷۵ رای ۱۰ - ناصری ۷۱ رای ۱۱ - شریفی ۷۱ رای
آقای محمد علی میرزا دولتشاهی نیز در درجه دوازدهم ۵۱ رای داشته اند و چون عده رای دهندگان ۱۰۳ نفر بوده اند بنا بر این ایشان حائز اکثریت نام نخواهند بود کمیسیون نظام عده رای دهندگان ۱۰۳ نفر عده آراء ماخوذه ۹۷ رای
۱ - بیات ما کو ۸۸ رای ۲ - دهستانی ۸۸ رای ۳ - حبیبی ۸۸ رای ۴ - رحیم زاده ۸۷ رای ۵ - مقدم ۸۶ رای ۶ - بالیزی ۸۰ رای
کمیسیون داخله عده رای دهندگان ۱۰۴ نفر عده آراء متخذه ۱۰۱ رای
۱ - حاج امین رفی ۸۸ رای ۲ - مخبر فرهمند ۸۸ رای ۳ - مسعودی ۸۷ رای ۴ - اسکندری ۸۷ رای ۵ - جلالی ۸۵ رای ۶ - مصباح فاطمی ۸۴ رای ۷ - حیدری ۸۴ رای ۸ - پور محسن ۸۳ رای ۹ - ملک آرائی ۸۳ رای ۱۰ - نهادی ۸۱ رای ۱۰ - نجومی ۸۰ رای ۲۲ - آقایان ۷ رای
کمیسیون قوانین مالیه - عده رای دهندگان ۱۰۴ نفر عده آراء متخذه ۱۰۱ رای ۱ - مرتضی قلی خان بیات ۸۷ رای ۲ - طالش خاں ۸۶ رای - ۳ - طباطبائی بروجردی ۸۲ رأی ۴ - شهبازی ۸۰ رأی ۵ - ملک مدنی ۸۰ رأی ۶ - کازرونی ۷۸ رأی ۷ - عدل ۷۷ رأی ۸ - حکمت ۷۷

رأی ۹ - فولادوند رأی ۷۶ رأی ۱۰ - هزارجریبی
رأی ۷۰ رأی ۱۱ - کلانی رأی ۶۶ رأی ۱۲ - اسدی
رأی ۶۵

رئیس - راپورتی از شعبه اول راجع بانتخاب آقای اقبال است قرائت میشود. آقای روحی (آقای روحی در محل نطق راپورت مزبور را بشرح ذیل قرائت نمودند)

انتخابات قاننات در برچند که مرکز انجمن مرکزی آنحوزه است در ۳۰ آذر ماه ۱۳۰۷ شروع و جریان قانونی آن با رعایت تمام جهات و نکات قانونی در انجمن های فرعی و اصلی مراعات شده و کلیه آراء حوزه اصلی و فرعی بالغ بر ده هزار و بیست و چهار رأی بوده است که سه هزار و شصت و هفتاد و دو ورقه آن باسامی مختلفه داده شده و شش هزار و سیصد و پنجاه و دو رأی باسم آقای میرزا علیخان اقبال بوده است. در قسمتهای مؤخره انتخابات قاننات نیز از طرف انجمن مرکزی تدقیقاً رعایت قانون شده و در تمام موعده مقررہ شکایت و اعتراضی هیچوجه واصل نشده است بنا بر این انجمن مرکزی حوزه قاننات اعتبارنامه آقای میرزا علیخان اقبال را صادر و معززی الیه را وکیل و نماینده کلیه حوزه انتخابیه قاننات برای هفتمین دوره تقنینیه معرفی نموده اند شعبه اول نیز با کمال دقت بدوسیبه انتخابیه قاننات تفحص و رسیدگی کامل نموده و چون جریان آن کاملاً منطبق با قانون و شکایتی نیز در دوسیبه دیده نشد شعبه اول با اکثریت آراء صحت نمایندگی آقای اقبال را تصدیق و بصحت آن رأی داده و خبر آرا برای تصویب تقدیم بمجلس شورای ملی مینماید.

رئیس - آقای عدل

عدل - موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد

رئیس - رأی گرفته میشود. عده کافی نیست

(در این موقع چند نفر از آقایان نمایندگان وارد مجلس شدند)

رئیس - رأی گرفته میشود بنمایندگی آقای اقبال از قاننات و برچند موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد خبری از کمیسیون عرایض و مرخصی راجع به آقای حاج سید محمود رسیده است. قرائت میشود (بمضمون ذیل خوانده شد)

نماینده محترم آقای حاج سید محمود بجهت بواسطه گرفتاریهای شخصی و بعضی پیش آمده ها مجبور بمسافرت گردیده و تقاضای شش ماه مرخصی از تاریخ اول اردیبهشت نموده کمیسیون تقاضای معززی الیه را تصویب و اینک خبر آن تقدیم میگردد

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم

رئیس - آقای رفیع

رفیع - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده وجود آقای حاج سید محمود را در این مجلس مغتنم میشمارم بنده عقیده ندارم مثل آقای حاج سید محمودی شش ماه غائب باشند خوب نیست و وجود ایشان بجهت این مجلس لازم است و گمان میکنم تشریف بردن ایشان از این مجلس بک سوء اثری برای مجلس پیدا شود و عقیده ندارم که ایشان تشریف ببرند و از این جهت مخالفم و عقیده دارم که وجود ایشان در مجلس باشد و هر قسم میتوانند بجهت این مملکت کار بکنند

رئیس - آقای زوار

زوار - تصور میکنم که نماینده محترم آقای فیروز آبادی از نقطه نظر هم لباسی هم که باشد از مخالفت صرف نظر فرمایند و تصدیق خواهید فرمود که وجود محترم ایشان در کمالاً منشاء بک اثرات مهمه است و تصور میکنم که ایشان در آن محلی که هستند هنوز

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی: بنده پیشنهاد میکنم در ماده واحده راجع بعهدهنامه تحریم جنگ عبارت اخیر این طور اصلاح و بکمیسیون ارجاع گردد بجای (و بدولت اجازه میدهد که سند الحاق ایران را بعهده نامه مذکور بدولت متحده آمریکا تسلیم نماید) نوشته شود (و بدولت اجازه میدهد که سند الحاق ایران را بسائر دول امضاء کنند عهدهنامه مزبور بدولت متحده آمریکا تسلیم نماید.

رئیس - آقای باسائی
باسائی - عرض میشود مقصود بنده از این اعتراض و پیشنهاد اصلاح عبارتی است که بنظر بنده لازم بود چون اصل این معاهده جنبه ادبیش بیشتر از جنبه عملیش است بالاخره دولت ایران اعلام میکند ولی با نتیجه جزئی که دول امضاء کنند نهیه میکنند و علی التوالی بما اطلاع میرسد که جنگ دردنیا میشود و طیاره میسازند و بودجه جنگ زیاد میشود امضای این معاهده از قبیل مباحث و الفاظ تلقی میشود این است که بنده پیشنهاد کردم لاقل جنبه ادبی آن اصلاح شود چون غیر از این جنبه جنبه دیگری ندارد و حالا هم پس میگیرم.

کفیل وزارت امور خارجه - عرض کنم عبارتی که نوشته شده است اصل ترجمه از فرانسه است و متن این معاهده هم بفرانسه و انگلیسی معتبر است با عبارت فارسی هم بمنظور است که میفرمائید ولیکن کلمه امضاء کنندگان را در عبارتی که متن فرانسه است دارد و در آن صورت نظر جنابعالی نامین است.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده واحده.

فیروز آبادی - بنده عرضی دارم

رئیس - جنابعالی بفرمائید حرف زبید حرف در معاهدات وقتی میتوانید زبید حرف در معاهدات وقتی میتوانید زبید که بیست و چهار ساعت قبل طبع شده باشد. رأی گرفته میشود بماده واحده موافقین قیام فرمایند

رئیس - (اکثریت برخاستند)

رئیس - عهدهنامه تحریم جنگ تصویب شد. خبر از

زوار - ششاه از روی هوا و هوس بیست و در این صورت تصور میکنم که نماینده محترم هم از آن نقطه نظری که عرض کردم هم لباسی هم که باشد مخالفتی فرمایند و این را اطمینان میدم که مسافرت حضرت آقای حاج سید محمود بگیلان فقط و فقط از نقطه نظر خدمت به مملکت است.

رئیس - موافقین با مرخصی ایشان قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر کمیسیون امور خارجه راجع بعهدهنامه تحریم جنگ قرائت میشود. شور ثانوی است (این طور خوانده شد)

کمیسیون امور خارجه لایحه نمره ۲۵۵۶۵ دولت را راجع بمشارکت دولت ایران در معاهده تحریم جنگ که شور اول تصویب مجلس شوری رسیده بود مطرح و چون بک فقره اعتراضی که رسیده بود قابل توجه ندانسته لذا عین ماده واحده سابق را برای تصویب به مجلس شوری تقدیم مینماید.

ماده واحده - مجلس شورای ملی با در نظر گرفتن مراد وزارت امور خارجه که در ۱۱ مهر ماه ۱۳۰۷ بنمایندگی دولت متحده آمریکا در طهران نوشته شده مشارکت دولت ایران را در عهدهنامه تحریم جنگ مورخه ۲۷ ابریل ۱۹۲۸ منعقده پاریس مشتمل بر یک مقدمه و سه ماده تصویب و بدولت اجازه میدهد که سند الحاق ایران را بعهده نامه مذکور بدولت متحده آمریکا تسلیم نماید.

رئیس - مختصر اعتراضی که رسیده است از آقای باسائی بفرمائید. (اکثریت برخاستند)

کمیسیون امور خارجه را چنانچه به معاهده ایران و آلمان مطرح است. (این طور خوانده شد)

خبیر از کمیسیون امور خارجه مجلسین: (با عرض سلام)

کمیسیون امور خارجه لایحه نمره ۲۳۹۱۴ را چنانچه بمعاهده بین دولت ایران و آلمان را که شور اول آن بمطوب مجلس رسیده بود مطرح نموده و چون اعتراضی نرسیده عین مواد سابق را تصویب و ماده واحده ذیل را پیشنهاد می نماید.

است. شورای منگرم بقراوه داد تجارته و بحیثی بیانی و ذکرکی موافقین اقام فرمایند. (با عرض سلام)

رئیس - تصویب شد. ماده واحده و اجتناب قرائت میشود به مجموع رأی گرفته میشود.

(اشوح سابق خوانده شد)

رئیس - مقصود از جلسه جلسه ۲۸ فروردین امروز است. موافقین با ماده واحده قیام فرمایند. (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبیر کمیسیون محاسبات را چنانچه به لایحه تفریح بودجه ۱۳۰۷ مطرح است بعضی از نمایندگان - ۱۳۰۶

رئیس - ۱۳۰۶ مطرح است. قرائت میشود. (بشرح ذیل خوانده شد)

کمیسیون محاسبات لایحه تفریح بودجه بکهارو میصدو شش مجلس شورای ملی تقدیمی اداره محترم مباشرت را در جلسات عدیده تحت شور و مطالعه قرار داده و پس از رسیدگی کامل بنام ارقام بودجه مصوبه و تطبیق آن با اقلام مخارج و مراجعه باسناد خرج مثبت موجوده سنه مذکوره و مذاقه در جزئیات محاسبه که با نهایت صحت تنظیم یافته است و با تقدیر از حسن انتظامات و زحمات کارکنان آن اداره قسمت محاسبات سال مذکوره را تصدیق و خلاصه آنرا ذیلابمرض مجلس مقدس میرساند:

بودجه اعتباری مجلس و مطبوعه و صورت مشروح مذاکرات مصوبه ليله ۲۸ اسفندماه بکهارو میصدو و پنج و مصوبات تازه مرداد و بیست و نهم تیرماه بکهارو میصدو شش بجملاً متعادل مبلغ ششصد و شصت و یک هزار و سیصد و دویست تومان میشود و مصارف سنه مذکوره بمبلغ ششصد و چهل و هفت هزار و نهصد و شش قران و هفتصد و بیست و هشتاد و چهار و مبلغ سیزده هزار و چهارصد تومان و سه قران و دو بیست دینار کمتر از مقدار مصوبه بمصرف رسیده که این مبلغ از وزارت مالیه دریافت نشده است و عوائد حاصله از مطبوعه و باغ بهارستان و صورت مشروح مذاکرات مبلغ چهل و شش هزار و هفتصد و دویست و هشتاد و دو قران و دو بیست دینار

مجلس شورای ملی در جلسه عهدهنامه مودت مشتمل بر پنج ماده و یک برتکل اختتامیه و هم چنین قرارداد تجارته و کمرکی و بحر بیمائی را مشتمل بر دوازده ماده و یک برتکل اختتامیه و مراسله متعاطیه راجع بگشکی های چنگکی که در تاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۰۷ بین دولت ایران و آلمان امضاء شده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدوات میدهد.

رئیس - عهدهنامه مودت مطرح است به ماده اول دوم سوم چهارم پنجم و برتکل اختتامیه هیچگونه اعتراضی نرسیده است. شور ثانوی در کلیات مطرح است اعتراضی نیست. رأی گرفته میشود به عهدهنامه مودت. موافقین قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. قرار داد اقامت مطرح است. به ماده یک دو سه چهار پنج شش هفت هشت نه ده و برتکل اختتامیه اعتراضی نرسیده است شور در کلیات ثانوی مطرح است اعتراضی نرسیده است. رأی میگیریم بقرار داد اقامت. موافقین قیام فرمایند. (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. قرار داد تجارته و کمرکی و بحر بیمائی مطرح است. به ماده یک دو سه چهار پنج شش هفت هشت نه ده دوازده و برتکل اختتامیه و مراسله اول و دوم اعتراضی نرسیده است. شور در کلیات ثانوی مطرح است اعتراضی نرسیده

اشده است که بتصویب مجلس مقدس برای سرعاده کارخانه لکند تجارته اختصاص یافته کمیسیون محاسبات در جلسه ليله سه شنبه هفتم اسفندماه پس از تکمیل رسیدگی های خود لایحه تفریح بودجه ۱۳۰۶ تقدیمی اداره مباشرت را که عبارت از دو ماده و یک صورت ضمیمه است عیناً تصدیق و اینک برای تصویب به مجلس مقدس میباید.

رئیس - مذاکره در کلیات است آقای زوار زوار - موافقم

رئیس - آقای روحی روحی - موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده شریعت زاده - موافقم

رئیس - آقای یاسائی یاسائی - وضع اداره مباشرت مجلس تجدیدی شده است که لزوم پیدا کرد که بنده این جا یک عریاضی بکنم اولاً مطابق نظامنامه اداره مباشرت مجلس رئیس ندارد قضیه هم بین سه نفر مباشر شوری است و یک نفر همه کاره نیست جریان گذشته بر اثر لیاقت آقای ارباب این طور عملی بود که قضایا شخصی شده است حالا بنده از آقای شمیرانی این جا میپرسیدم که لایحه تفریح بودجه که خودتان تنظیم کرده اید باید رأی داد دیگر ایشان میگویند که بنده اطلاع ندارم خیلی خوب عبارت اطلاع ندارد و لایحه تفریح بودجه می آید به مجلس مباشرتی را که ما زحمت میکشیم رای میدهیم بخوب پس بکنفر انتخاب کنیم بکنفر که انتخاب کردیم راحت تر است بنده در اصل لایحه و صحت و سقم آن نمیخواهم عرض کنم و درصحت عمل آقای ارباب هم نمیخواهم زبیدی کنم ولی ترتیب جریان امور در اداره مباشرت باین نحوی که هست بعقیده بنده مطابق نظامنامه نیست

رئیس - آقای زوار زوار - موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده شریعت زاده - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - معلوم میشود که مخالف دیگر نداریم شمیرانی - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید

شمیرانی - بنده خواستم مخاطر آقایان را مستحضتر کنم اینکه آقای ارباب فرمودند که صورت جلسه را بنده امضاء کرده ام امضاء کردن صورت جلسه لازمه است این نیست که بنده تفریح بودجه را دیده باشم جلساتی که تشکیل میشود در اداره مباشرت شاید اینک جلسه بنده نبودم و اگر هم بنده بوده ام در اصول مطالب مذاکره میشود که مثلاً لایحه تفریح بودجه را میخواهیم مجلس تقدیم کنیم مخصوصاً در آن جلسه بنده حضور نداشتم جلسه مباشرت تشکیل شد و بنده در جلسه بعد که آمدم اصولش را به بنده گفتند که تنظیم صورت تفریح بودجه است که باید تقدیم مجلس شورای ملی بشود

رئیس - آقای زوار زوار - حقیقه اصل قدر دانی دارد از بیخ میترسد بنده اول جواب نمابنده محترم آقای یاسائی را عرض میکنم بعد جواب آقای شمیرانی را. اولاً رئیس در اداره مذاکره

بما نظروری که فرمودید اما قائل نیستم ما سه نفر مباشر
 را تقسیم میکنیم در آن سه نفر مطابق ترتیبی که یادید
 تا روز اول اداره میکنند ما فقط سالیانه این جایگ
 امی ببینیم که نوشته است از طرف اداره مباشرت مجلس
 شورای ملی و اگر آقای ارناب رئیس بودند بایستی بنویسند
 رئیس اداره مباشرت ترتیب داخلی اداره مباشرت هم
 این طور است که امورات را تقسیم میکنند محاسبات نظر
 به دقتی که آقای ارناب کیخسرو در محاسبات بخرج داده اند
 مسؤولیت محاسباتی بابشان است و ایشان هم در واقع ...
 باستانی - تقسیم را مجلس کرده است یا نظامنامه ؟
 زوار - با شما نیست با خود آنها است ما سه نفر را
 مسؤل میدانیم در امور اداره مباشرت حالا آقای شمیرانی
 اقرار صریح میکنند که بنده ایفای وظیفه ام را نکرده ام
 و حاضر نمیشوم و فرضا هم که حاضر بشوم وقت نمیکند
 این تقصیر ارناب کیخسرو نیست و نه ربطی به آقای امیر
 حسین خان دارد ایشان بک اقرار صریحی در قصور خودشان
 میکنند . عرض کنم آقای وکیل که بالاخره اعمل التفضیل
 ندارد حضرتعالی از سمنان و دامغان انتخاب شده اید
 شخص ارناب کیخسرو از طرف زردشتها جزء ملل متنوعه
 انتخاب شده اند فقط بر اثر زحمت ایشان و زحمت غیر
 قابل انکاری که ایشان در ظرف این بیست و دو سال برای
 مجلس کشیده اند این امور به ایشان محول میشود . آیا
 حقوق اضافی به ایشان میدهید ؟ ایشان هم میتوانند
 بگویند آقا من هم يك نفر وکیل می آیم اینجا بعد هم
 بیروم و آن قسم هم که به من محول شده است چکه
 رسیدگی محاسبات است رسیدگی میکنم ؛ التفات فرمودید
 آقا ؟ رسیدگی کردن با اخلاق پیشخدمت ها که اخلاق
 آنها را رسیدگی کنند جزء مباشرت است ؟ رسیدگی به
 نظافت این محوطه جزء مباشرت است ؟ يك مطبخه را که
 وارد کرده اند و عالم مطبوعات را محترم ساخته اند این
 جزء مباشرت است ؟ چرا انصاف را از زیر پا میکشید ؟
 چرا قدر خادمین ملکیت را نمیدانید من با ارناب کیخسرو
 هیچ نوع رابطه خصوصی ندارم و صرفاً میگویم ولی

رئیس - آقای روحی در مورد این موضوع
 عرض کنم اداره مباشرت بدست باخوب
 و با اصلاحش را نمایندگان میخواهند برای اینکه ما همه
 باید خدمتگذارای به ملکیت بکنیم و در مرحله اول
 باید اصلاحات را از این جا شروع کنیم من عقیده ندارم
 اصلاحات صحت جای بین اینها حرفهای شخصی را خصوصاً
 زود شود اصلاحات نمایندگان این حرفها بزنند بدست
 ملکیت را بنده چون مباشرت بودم لازم است که توضیح
 بدهم برای آقای باستانی یا برای آقای وثوق مباشرتین کارها
 و وظایف را تقسیم می کنند سه نفر مباشرت در عرض هم
 هستند و در نظامنامه هم رئیس برای مباشرت معین نشده و تا
 همین تاریخ هم این طور بوده است چکه مباشرتین
 می نوشته اند و کارها را به سه قسمت تقسیم میکنند
 چکه باستانی و لزومات و ملکیت را يك مباشرت
 در نظر میگیرد عمارت و باغ بهارستان و سراید او خانه
 يك نفر دیگر محاسبات ز امور مالی را هم يك نفر مباشرت
 دیگر تکفل میکند و آنوقت برای این سه تقسیم هم تراخی
 میکنند و هیچ این ترتیب نیست که يك نفر مباشرت را
 محصور باشند الی الاید برای محاسبات با کار دیگر قرار
 دهند ولی يك چیزی هست که بنده برای استحضار خاطر
 آقایان عرض میکنم این که میفرمائید چرا يك قسمت
 کار را در مباشرت فلان مباشرت میکند آقا محاسبات مجلس
 روزی شش ساعت وقت میخواهد که يك نفر باید مراقبت
 و دقت کند يك اداره بزرگی است ؛ مراقبات دارد
 بیلدوات و واردات دارد ؛ وقت میخواهد و عقیده بنده
 این فرمایشانی هم که آقایان میفرمائید مربوط به تفریح بودجه
 نیست فقط تفریح بودجه عبارت از این است که این
 مخارجی که شده است درش تدقیق کنیم به بینه در سال
 گذشته چه خرجی کرده اند و خرجی که کرده اند مطابق
 قانون بوده است و بر طبق آن چیزی بوده است که مجلس
 تصویب کرده است یا بر طبق اراده شخصی است این موضوع
 را الان مطرح است و عقیده دارم الان آقایان وقت بکنند
 و بنده واقفم این بودجه که تصویب کرده اند مطابق

مصورات مجلس خرج شده است با نه و لای این صحبت ها
 در این جا مورد ندارد
 بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
 رئیس زای گرفته میشود به شور در مواد موافقت قیام
 فرمایند
 (اکثر برخاستند)
 رئیس - تصویب شد . ماده اول قرائت میشود
 (شرح آتی خوانده شد)
 ماده اول - مخارج مجلس شورای ملی از باب دوازده
 ماهه سال ۱۳۰۶ موافق قدمت (۱) الی (۳) ضمیمه
 بر طبق بودجه مصوبه مبلغ شصت و چهار و هشت هزار
 و نهصد و يك تومان و شش قران و هشتصد دینار
 تصویب میشود
 رئیس - آقای آقا سید یعقوب
 آقا سید یعقوب - در موضوع بودجه مجلس و این
 صحبت هائی که میشود بنده اساساً هیچ میلی ندارم در
 این باب وارد بشوم برای اینکه بی و بین الله بودجه مجلس
 بهترین بودجه ها است و ترتیب آن خیلی خوب است و اگر
 چنانچه يك مسائل داخلی خودمان داشته باشیم در جلسه
 خصوصی باید صحبت کنیم و آن مسائل را حل کنیم
 اما موضوع عرض من راجع بدولت است در مجلس ششم
 مجلس يك پیشنهادی را قبول کرد که صرفه جوئیهای دوره
 ششم مجلس هر چه واقع میشود برود در بانک برای
 سرمایه کار خانه کاغذ سازی و چون این فکر را بی و
 بین الله آقای رهبر در مجلس برایشان پیش آمد و بعد
 آقای روحی هم که چنین بودند این پیشنهاد را قبول کردند
 و مجلس این را استقبالی کرد و در دوره ششم باز يك قهر
 نانی برای این مسئله برداشته شد راجع باینکه صرفه جوئی
 دوره ششم هم علاوه بر آن سرمایه بشود حالا در دوره
 هفتم برای خاطر این که ما کاملاً در نظر داشتیم چکه
 صرفه جوئیهای وزارت خاها ، مرکز پیدا کنند نسبت به
 عواید ملکیت که دولت صرفه جوئیها را يك قطع بگذرد
 پیدا نکنند و اهمیت بوش بدهند این يك تصمیمی بوده

است که ایجاد شده است وقتی که بودجه ۱۳۰۷ مطرح واقع شد در این باب در مجلس اظهاری نشد که صرفه جوئی آن باز بحساب کارخانه کاغذ سازی برود اما از قرائی که بنده میشنوم حالا خواستم آقای ارباب که از این امر مستحضرند درست به بنده اطلاع بدهند که صرفه جوئی دوره ششم مجلس آیا کلیتاً رفته است به حساب کارخانه کاغذ سازی یا رفته است و اگر رفته است آن چیزی که بنده اطلاع دارم حالا که در بانک ملی قرار داده اند يك مال المضاربه خیلی کمی برای آن معین شده (در آن باب حرفی نمی‌زنیم) این وجه نسبت بآن مضارفی که در مجلس واقع شده است صرفه جوئی آن خیلی کم است علت چیست دولت مخلف کرده است چرا ما ما نباید مستحضر باشیم که دولت را تعقیب کنیم در مواقعی که از قانون مخلف میکنند و این را بنده میتوانم يك نقی نسبت به کمیسیون محاسبات یا اداره مبارز فرض کنم که چطور شد خبر نداده اند. قانون گذشته است که صرفه جوئی سنه ۳۰۶ تماماً باید بمصرف کارخانه کاغذ سازی برسد و حالا صحبت میکنند که مال بکسال را داده اند بقیه را نداده اند در این باب آقای ارباب کیخسرو يك توضیحی بدهند که بنده مطلع باشم اگر دولت عمل نکرده است ناچارم سؤال کنم و اگر هم جواب ندادند مجبورم استیضاح کنم دیگر اینقدر که میتوانم استیضاح نکنیم.

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بنده قبل از اینکه این جواب را عرض کنم راجع به مسأله که قبلاً گفته شد فرمایشات آقای وثوقی را متأسفانه يك قسمت آنرا ملتفت نشدم خوب است بعد توضیح بفرمایید.

در قسمت دیگر که فرمودند بنده محض اطلاع ایشان عرض میکنم که مباشرین این کتابچه صورت مجلسشان است که در اول دوره گذشته وقتی مباشرین معین شدند مخصوصاً مطابق آن صورتی که اینجا حاضر است بنده استنکاف کردم از قبول مسئولیت محاسبات و در نظر دیگر که اینجا

باسم نوشته شده خودشان تفکیک کردند و بنده را برای محاسبات معین کردند و اینجا هم امضاء کرده اند بنده خودم داوطلبانه و خودسرانه داخل خدمت نشدم راجع به تفریح بودجه هم که فرمودند آنرا هم به جزئیات رسیده کنی کرده اند و امضا فرموده اند.

راجع به این قسمت سؤالی هم که آقای آقا سید یعقوب فرمودند راجع به ۳۰۶ نیست راجع به ۳۰۷ است که اینجا در بودجه تصریح شده. در آخر ۳۰۷ هم که رسیدگی شد بصره جوئی ها صد و شش هزار تومان محل بود که مجلس محتاج نبود بگیرد و بر حسب تصویبی که مجلس کرده بود میبایست هر قدر از بودجه مصوبه کمتر خرج میشود و هر قدر تفاوت بودجه ۳۰۷ با ۳۰۶ باشد این دو تا تماماً جمع آوری بشود و مزید بشود بر سرمایه که برای کارخانه کاغذ سازی ذخیره میشود و بر طبق همین مصوبه در آخر سال ۳۰۷ که حساب شد يك صد و شش هزار تومان تفاوت عمل بود و مطابق تصویب مجلس در خواست فرستاده شد بوزارت مالیه که این پول را بدهند که به بانک ملی سپرده شود از وزارت مالیه پنجاه و یک هزار تومان اینرا قبول کردند پنجاه و پنج هزار تومان را رد کردند بعنوان این که آنچه صرفه جوئی بودجه ۱۳۰۷ است صحیح است برای اینکه ما در حدود همان بودجه مصوبه در ضمن بودجه کل منظور داشته ایم ولی پنجاه و پنج هزار تومان جزء بودجه کل نیامده است و محل برای آن نداریم از این جهت فقط پنجاه و یک هزار تومان را قبول کردند بپردازند که هنوز نپرداخته و هر وقت بپردازند ببانگ ملی داده میشود و پنجاه و پنج هزار تومان را قبول نکردند این چیزی را که سؤال فرمودند جواب عرض کردم

رئیس - آقای ناسائی

ناسائی - عرض کنم لایحه تفریح بودجه عبارتست از اینکه يك مخارجی که در خارج است تطبیق با قانون بشود و يك نظارتی در عمل بشود که درست مطابق قانون این خرج در خارج شده باشد. اگر این شد لایحه تفریح

بودجه درست است و اگر چنانچه نشد مثل بودجه اعتباری است بنده میخواستم از مخبر کمیسیون محاسبات سؤال کنم که آیا با اسناد خرج رسیدگی کرده اند یا هم بطور بالاخره مباشرین خودشان تصدیق میکنند؟ تصدیق خودشان نمیتواند ناظر خرج باشد اگر کمیسیون محاسبات رسیدگی با اسناد خرج سنه ۱۳۰۶ کرده اند و ممکن است آن اسناد خرج را هر وقت ما خواستیم کمیسیون محاسبات قبلاً ندیده باشند که توضیح بدهند درست است و الا لایحه تفریح بودجه را آورده اند که اینقدر مبلغ اعتبار بود و اینقدر خرج کردیم ولی اسناد و مدارک را کی ندیده است؟ مباشر که ندیده کمیسیون محاسبات هم ندیده بنده هم که باید برای بدهم ندیده ام

پور محسن (مخبر کمیسیون محاسبات) - نماینده محترم فرمودند که در حین عمل میبایست رسیدگی بکنند متأسفانه در آن موقع که بنده نبودم ولی راجع با اسناد خرج عرض میکنم در جلسات عدیده آقایان اعضاء کمیسیون محاسبات هم حضور داشتند تمام قبوض را از بکفران الی ده هزار تومان هیچ فرق نمیکرد در نهایت دقت تحت نظر گرفتیم و قلم بقلم رسیدگی کردیم و با دفاتر تطبیق کردیم و بعد از آن تصویب کردم کاملاً مطمئن باشید و هر وقتی هم سیل داشته باشید ممکن است مراجعه کنید.

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

رئیس - آقای فرشی

فرشی - موافقم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی میگیریم بقسمت اول پنج میلیون و سیصد و چهل و دو هزار و نهصد و سی قران و هفتصد دینار آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد. رأی گرفته میشود بقسمت دوم پانصد و بیست و یک هزار و نهصد و سی و چهار قران و هفتصد و پنجاه دینار موافقین قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. رأی بقسمت سوم گرفته می شود ششصد و چهارده هزار و صد و پنجاه و یکقران و سیصد و پنجاه دینار آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (عده کثیری برخاستند)
رئیس - تصویب شد. رأی گرفته میشود به مجموع فقرات ثلاثه بمبلغ شش میلیون و چهار صد و هفتاد و نه هزار و شانزده قران و هشتصد دینار مطابق مدلول ماده يك آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.
(اکثر نمایندگان برخاستند)
رئیس - تصویب شد ماده دوم مطرح است.
(بشرح آتی خوانده شد)

ماده دوم - قسمت چهارم
عایدات مطبوعه مجلس ۴۱۸۷۶۱۸۰ قران
عایدات باغ بهارستان ۱۷۶۸۳۹۵
عایدات صورت مشروح مذاکرات ۳۰۵۷۷۴۵
جمع ۴۶۷۰۲۳۲۰

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - مخالفت بنده از حیث تخصیص دادن این منبع برای کارخانه کاغذ سازی که نیست لیکن چون عرض من مناسب با این ماده است عرض میکنم. فرمایشی که آقای ارباب در جواب بنده فرمودند خیلی اسباب تألم بنده شد که چطور شد دولت می آید میگوید من سالی ششصد هزار تومان در بودجه اعتبار میگیرم برای امور عام المنفعه مملکت سال اول نشد سال دوم بکدفه يك میلیون و دو صد هزار تومان میگوید ذخیره کرده ام برای چه؟ برای اینکه میخواهم کار برای شما درست کنم چه کاری؟ سال دیگر هم افزوده میشود مجلس آمدن را در نظر گرفت مخصوصاً اینجا آمدند صحبت کردند که ما سالی دو میلیون پول بهای کاغذ میدهیم مملکتی که درش اینهمه شور و شغف معارف و بیداری و هشیاری معارف واقع شده است نمیتواند منتظر بشود که کی کاغذ بیاید و کی کاغذ نیاید. مملکتی که میخواهد

روبنقی برود (پانجاه) است. اما این بقیه خودش را که اول
 قدم آن معارف است تا بجهاد کند: خوبه ما می بینیم که
 دولت بک حرفهائی میزند که میگوید اینصده هزار تومان
 برای منافع عامه میفروشیم. قرار آیدیم. (که جلال زاده
 نمی بیند) اما راجع بکاغذ سازی که بک کار عام المنفعه
 ایست و نفع عامه دارد آقای ارباب میگویند که پنجاه و پنج هزار
 تومان را قبول نکرده اند. بجز از روز اول اداره مباشرت
 ناکند. بیون محاسبات اطلاع ندادند؟ صرفه جوئی که صرفه ماده
 است و ماده تصریح کرده است کلیه صرفه جوئی... صرفه جوئی
 یعنی چه؟ یعنی بودجه که از مجلس گذشت اعتبارش مثلا
 هفتصد هزار تومان است در آخر سال از این هفتصد هزار
 تومان صد و پنجاه هزار تومان زیاد آمده است اعم از این
 که در اینجا مصارف کمتر شده باشد یا نشده باشد این
 صرفه جوئی است. ما کهخواستیم دور بریزیم. خواستیم
 جلو دو میلیون پولی که از این مملکت بیرون می رود بگیریم
 همان فکر بزرگی که در شخص اول مملکت ایجاد شده است
 در ما هم هست که قدم اقتصادی برای مملکت بر داریم
 دولت اینجا میگوید که من صرفه جوئی را بابتان کردم
 مگر ما میخواستیم دور بریزیم ولی بک ایراد کاملی بداره
 مباشرت و به کمیسیون محاسبات است که چرا در مجلس
 سؤال نکرده اند که این صرفه جوئی را چرا نیاوردند و
 بخرچ بی آورند. حالا من از مقام ریاست تقاضا میکنم
 که این ماده جدا بدوات تذکر داده شود مطابق ماده
 ۲۷ قانون اساسی این جا بنده اخطار می کنم بدوات
 که چرا برخلاف قانون کرده قانون گذشته که
 که صرفه جوئی برای کارخانه کاغذ سازی باشد بجه
 دلیل اینها را علیحدت گذاشته اند حتما باید این پول
 را بدهند بر گردد برود بدانک ولی برای اساس کارخانه
 کاغذ سازی ما مقدمات را از راه کرده ایم مخصوص هم
 آورده ایم آنچه را بک قسم هم برای مملکت برداریم هم این
 دروغ آخر بک صورت کارخانه هم در این مملکت بلید
 بشود. بایش به زاد و بیداد که آئی ما زنده شدیم آئی
 بیداد شدیم آئی

آقای ارباب در این خصوص زیاد...
 بر وقت زادم...
 آقای ارباب...
 قانون موافق...
 بگردید لهذا بنده عرضی ندارم...
 آقای دکتر طاهری...
 در این صورت...
 چهار صد و پانزده...
 نوشته است...
 صورت مشروح...
 تومان نوشته است...
 مطرح بود اینجا...
 مجلس با این...
 شد آقای ارباب...
 کردند که...
 حالا بنده...
 آمده است...
 خرج است...
 عایدی باغ و صورت...
 آقایان...
 تفاضل و این...
 چه لزومی...
 و بگردیم...
 و مبلغی...
 بیادوریم...
 و شهزاد...
 بک توضیحی...
 ارباب...
 ارباب...
 تفریح بودجه...
 جایز دانستیم...
 شد آنچه...
 بقوب اعتراض...
 بدارند

مباشرت را بارت در موقع داده اند موقع گذشته است برای
 اینکه آخر ۱۳۰۷ باقی اداره مباشرت رسیدگی بحسابش
 بکنند به بلید چقدر کمتر خرج کرده است و بعد از تعطیل عید که
 بآن رسیدگی کرده وزارت مالیه نوشتیم وزارت مالیه جواب نوشته
 توانزه جواب رسیده از طرف اداره مباشرت هم عرضه بمقام
 ذمه ب ریاست عرض شده که این تفاوت را وزارت مالیه قبول
 نمیکند تکلیف چیست. پس اداره مباشرت در قسمت خودش
 ابتدا تاخیر نکرده است و در موقع عمل کرده است. در
 این قسمت که آقای دکتر طاهری فرمودند اولاً اگر باقلام
 رسیدگی بفرمایند خواهند دید که این خرج خرج اداری
 مطبوعه نیست خرج انابه و ماشین آلات است برای
 مطبوعه. عرض می شود آن سال که ما مخارج
 اداری مطبوعه را با عوائدش مطابقت کردیم
 سه هزار و خرده هم فاضل عایدی داشته است چیزی
 کثیر نداشته است بقیه این تفاوت متعلق به ماشین آلات و
 انابه است که مجلس تصویب کرده است و خریده شده و
 بطور کلی جزء حساب مطبوعه آمده است. انابه جزء
 مخارج اداری نیست. بطوریکه قبلا هم بمرض مجلس رسیده
 بود ماشین آلات و انابه و هر چیزی که برای مطبوعه مجلس
 تهیه شده بود در آخر ۱۳۰۴ بعد از وضع خرج تمام
 مستهلك شد و بک هزار و خرده هم دخل داده است پس
 با آن تاریخ تمام قیمت ماشین آلات مستهلك شده است
 از همین نقطه نظر بود که مجلس تصویب کرد تمام عوائد
 آن هر چه بشود با عوائد باغ بهارستان و بعد هم عوائد
 صورت مشروح مجلس که تصویب شد تمام اینها برای
 مصرف کارخانه کاغذ سازی ذخیره شود بر طبق آنچه عمل
 شده است راست است عایدات مطبوعه نسبت به سابقش
 کمتر کرده این کسر را در سابق هم اگر نظر آقایان باشد
 در مجلس مذاکره شد که راجع به قسمت نبر است برای
 اینکه ماشین آلاتی که تهیه شده برای طبع نبر هم هست
 و آنرا وزارت مالیه چنان مصلحت دید نبر های خودش
 را را رنجوع کرد به هارلم اینجا مطبوعه دیگر نبر چاپ نکرد
 و مطبوعه چیست؟ دولت این قسمت کارش را رنجوع
 نکرد و اینها را بجهت این نوشتند از خاندان است که شده

است بک قسمت دیگر هم شاید در نظر آقایان باشد که
 سایر مطابع اینجا شکایتی بمجلس کردند مخصوصاً در
 ۱۳۰۶ آمدند متحصن شدند شکایت کردند از طرف
 مجلس که بیون زمین شد برای زمین بانک و بالاخره در ناب شکایتی
 که بمجلس شد کمیونی معین کردند آمدند تصمیمی اتخاذ کردند
 که بطور کلی چقدر کار مطبوعه مجلس بیاید و چقدر کار
 مطابع دیگر برود از این قسمت هم اگر کم و کاسفی
 کرده است بر حسابش نظریات خود مجلس بوده است و
 الا مطبوعه کار خودش را کرده است و قیمت ماشین آلاتش
 را هم بطوریکه عرض کردم آنچه که تهیه کرده بود تا
 آخر ۱۳۰۴ تمام مستهلك شده است و از آنوقت تمام
 آنها مفتی و مجاناً برای مجلس افتاده است
 جمعی از نمایندگان... مذاکرات کافی است
 رئیس - آقای باسانی
 باسانی - با توضیحی بیکه خود آقای ارباب دادند بنده
 میخواهم بک عقیده اظهار کنم و آن این است که راستی
 راستی آیا مجلس شورای ملی لازمست داخل عمل قوه
 مجریه بشود؟ مطبوعه که هیچ کاغذ سازی هم بکند یا خیر
 کاریکه وظیفه قوه مجریه است کار وزارت معارف است
 کار دولت است بکند؟ مجلس شورای ملی وظیفه اش
 وضع قانون است و نباید داخل در عمل اجرائی بشود
 خوب فردام ممکن است پیشنهاد کنیم که چرمهای صندلی
 مجلس خراب شده بک کارخانه چرم سازی هم از صرفه
 جوابهای مجلس درست کنیم فردا یکی دیگر هم بگویند
 بالاخره بک ماشین بخاری برای اینکه اگر میزها شکست
 بیادورند هیچ اینها مربوط بمجلس نیست این اولاً و ما
 اگر نظر آقایان باشد رای دادیم به پیشنهاد آقای رهنما
 در دوره پنجم که عوائد مطبوعه تخصص بکاغذ سازی
 داشته باشد ولی نکندیم که مجلس این کار را بکند گفتیم
 این عایدی تخصص به این کار داشته باشد حالا با توضیحی
 که میدهند که عایدات مطبوعه کمتر از بخرچ است هیچ
 شایسته هست که بودجه های مجلس را تماماً بشنکین بکنیم
 بدانی آن را بدهد و بجهت عالی بیزیم که بودجه مجلس شورای ملی

شصت هزار تومان هفتصد هزار تومان شده است آنوقت بیائیم خرج مطبعه بکنیم و ضرر بکنیم رقابت هم با سایر مطابع بکنیم این کار عاقلانه نیست و بعقیده بنده باید این کپسولهای که تعیین شده به نشینند و يك مطالعه و دقتی در این کار بکنند و به بینند آیا مصلحت مجلس این است که کاغذ سازی بکند یا نه ؟

بعقیده بنده صلاح نیست و این کار دولت است و وزارت فوائد عامه که این تربیتی هم که حالا توضیح میدهند اصلا این عمل از نقطه نظر احتساب و محاسبه يك عمل مضحك و مسخره آمیزی است مثلا شصت هزار تومان در سال خرج مطبعه را دولت میدهد یعنی از خزانه بر میداریم بعنوان خرج مطبعه بعد عایدی که برای مطبعه صرفه جوئی میکنیم چهل و پنج هزار تومان خوب اینجا بازده هزار تومان کسر است آنوقت میگویند صرفه جوئی عایدات مطبعه را تخصیص بدهند بکار خانه کاغذ سازی ؟ شصت هزار تومان که بیشتر از چهل و پنج هزار تومان است خوب همان شصت هزار تومان از اول میدم برای کارخانه کاغذ سازی . دیگر چرا شصت هزار تومان از خزانه میگیریم و بیآوریم خرج مطبعه بکنیم بعد بگوئیم چهل و پنج هزار عایدی این مطبعه است و این را می گذاریم برای خرید کارخانه کاغذ سازی این کار سیفاهانه نیست ؟ خوب از اول این کار را بکنید و همان شصت هزار تومان را بدهید برای کارخانه کاغذ سازی دیگر چرا هر روز بیائیم این جا و پنجاه هزار تومان و شصت هزار تومان خورد خورد رأی بدهیم و اسباب زحمت فراهم بکنیم يك مرتبه دولت لایحه بیآورد و خرج این کار بکند ما سالی شصت هزار تومان اعتبار داریم برای مخارج اقتصادی آن چطور شد ؟ از همان محل بدهند .

رئیس - آقای زوار

زوار - اولاً بنده وظیفه خود میدانم که از طرف مجلس شورای ملی يك قدر دانی و تشکر بکنم از آقای رهنا که در دوره پنجم این فکر برای شان آمد و از این نقطه نظر خواستند يك احتیاجاتی را از مملکت

رفع نمایند و این پیشنهاد را کرده اند حقیقه وقتی تصور بفرمائید کاغذ برای مملکت نمی خواهم عرض کنم در ردیف بکنند و اینها است ولی در ردیف اصول زندگانی است

عدل - در ردیف اصول هم باشد کار مجلس نیست خیلی چیزها لازم است ولی کار مجلس نیست مجلس قانون گذاری باید بکند نه تجارت

زوار - آقا مگر شما رئیس مجلس هستید ؟

عدل - خیر بنده يك نفر وکیل خیلی فقیر هستم و منتهی حرف راست می زنم

زوار - خیر فقیر نیستید اما کورزی می کنید

(صدای زنگ رئیس)

رئیس - (خطاب زوار) آقا حرف نان را بزنید زوار - بلی عرض کنم که مجلس شورای ملی برای مملکت ایران است همه چیز برای مملکت است ، بالاخره اگر مجلس شورای ملی هم کارخانه کاغذ سازی بیآورد برای این مملکت است برای خودش که نمیخواهد اگر مطبعه بیآورد برای مملکت و ملت است و گمان نمیکنم مجلس شورای ملی يك ذنب لایق فری کرده باشد اگر میخواهد از پول مملکت احتیاجات مملکت را رفع کند و مطبعه ایجاد کند کاغذ سازی ایجاد کند خلاف وظیفه نکرده است .

من تقدیس میکنم مجلس شورای ملی را که در تحت ریاست عالیہ خودش مطبعه دائر کرده و کاغذ سازی هم دائر می کند . راجع بمطبوعات هم که فرمودید بنده تصور می کنم مکرر در این خصوص صحبت شده است علاوه بر اینکه این تأسیس مطبعه رقابت با مطبوعات ایران نکرده است بلکه يك کمک هائی هم بآنها کرده است و این جائی نواب کاسه گرم ز از آتش شد خود این مطلب را مدیران مطابع مدیران محترم جرائد تصدیق دارند که این مطبعه ما يك خدماتی نسبت بسایر مطابع کرده است و بنده سعی فهمم این مطبعه چه دردی بر درمانی شده است يك مطبعه که بایک سرمایه کوچکی

اداره شده و تاکنون آن سرمایه که برای این مطبعه خرج شده است قیمت خودش را مستهلک کرده و داده است در يك مدت خیلی قلیلی و در تحت نظر و جدیت آن کسی که متأسفانه الان طرف اعتراض ما واقع شده است خیلی خوب اداره شده است خلاصه بنده می خواهم عرض کنم که هیچ عیبی ندارد چه مجلس کارخانه کاغذ سازی بیآورد چه دولت بالاخره هیچ بخری نمی کند مال این مملکت میشود و بالاخره مجلس شورای ملی و دولت هر چه می کنند برای مملکت است هیچ فرقی ندارد همه خادم مملکت و ملت هستند و هر چه بکنند برای مملکت است بنده عرض میکنم که یکی از کارهای برجسته که این مجلس کرده و خواهد کرد آوردن این کارخانه کاغذ سازی است که در تحت ریاست عالیہ خودش اداره خواهد کرد

رئیس آقای عدل

عدل - عرض میشود که بنده يك فرمایش آقای ارباب را خواستم توضیح بخوام میفرمائید که مطبعه امسال عوائدش کسر شده است

ارباب - ۱۳۰۶ تا امسال

عدل - بلی ۱۳۰۶ در هر حال میفرمائید فلانقدر عایدی کم شده است در عین حال هم میفرمائید فلان قدر خرج آذینه مطبعه شده است و در سنه ۱۳۰۸ هم باز يك مبلغی پیش بینی شده است برای خرید آذینه . خوب دیگر این خرید برای چیست ؟ میفرمائید که عوائد مطبعه کسر شده است . خوب دیگر از نو این را برای چه توسعه می دهید ؟ تا همین اندازه کافی نیست دیگر . بنده در ابتدا هم با این ترتیب در مجلس شورای ملی مخالف بودم عرض کردم تا زوم عرض می کنم کتاب چاپ کردن - کتاب فروختن کارت و بیزیت چاپ کردن کار اداره نقلیه و مجلس نیست حالا باین موضوع کاری ندارم ولی می گویم این مطبعه که دائر شده است بقدر کفایت خرجش شده است دیگر توسعه نمی خواهد . اگر کسرتیده و عایدی کم دارد دیگر توسعه چرا میدهد

ما که مجبور نیستیم تمام ماشین های فرنگستان را بخریم و بیآوریم جزو مطبعه خود مان بکنیم . این عرض اول بنده دوم عرض بنده این است که ان لفظ اکل از قفا که میگویند این است که آدم لقمه را از زمین بر دارد و از پشت سرش بیآورد بگذارد در دهانش بنده میگویم اینجا چرا اکل از قفا می کنید از دولت سالی ۴۵ هزار تومان میگیرید بعنوان کارخانه کاغذ سازی دیگر اینرا عوائد مطبعه اسم نگذارید مطبعه که عوائد ندارد عوائدش کجاست ؟ خودتان میگویند کسر میکند آنوقت میگویند عوائد مطبعه صرف کارخانه کاغذ سازی بشود ؟ مطبعه ضرر دارد عوائد ندارد پس این پول که از خزانه گرفته میشود برای کاغذ سازی این عایدی مطبعه نیست و اسم او را نباید عایدی مطبعه گذاشت چیزی که از دولت گرفته میشود و از بودجه دولت کسر میشود و گرفته میشود این عوائد مطبعه نیست . این را بنده نفهمیدم یعنی چه . بنده در بودجه ۱۳۰۸ هم عرض کردم شما این را اسمش را عوائد مطبعه نگذارید . سالی فلان مبلغ در بودجه مجلس با دولت منظور دارید برای کارخانه کاغذ سازی آنوقت دیگر لزومی ندارد که این کار را بکنید و کمیسیون محاسبات مجلس را در زحمت بیندازید که اسنادش را رسیدگی کند اینها را دیگر لازم نیست بکنیم این را دو کلمه بنویسید که برای تأسیس کارخانه کاغذ سازی دولت سالی پنجاه هزار تومان بدهد شصت هزار تومان بدهد دیگر محتاج نیست اسمش را بگذارید عوائد مطبعه عوائد باغ عوائد باغی که سالی ۱۰۰۰ تومان عایدش نیست و سالی هزار و پانصد تومان دو هزار تومان خرج دارد این کجا عایدی دارد که صرف کارخانه کاغذ سازی هم بشود ؟

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیشرو - اولاً آقای عدل با اطلاعاتی که در قاعده بودجه دارند تصدیق می کنند که اگر يك مؤسسه عایدی دارد این عایدی باید بیک جائی بر گردد . باغ یا مطبعه چنانچه عوائدی دارد باید بیکجائی بر گردد اینرا که اداره محاسبات تقصیر نکرده است که میگوید اینقدر عایدی دارد و این قید خرج هر کاری هم کرده است

مطابق تصویب مجلس کتبه است اداره بوده است اندازه
 مباشرت مجلس هر قسم که مجلس رأی داده است مطابق
 رأی مجلس رفتار کرده است تا رنجی مطبوعه را اجازه
 می فرمائید عرض کنم که اصلاً چرا این مطبوعه توسعه
 یافت در ابتدای ۱۳۰۰ یا ۱۳۰۱ که شروع باین
 کار کردند (اداره مباشرت بمیل خود و از طرف خود همچو
 پیشنهادی نکرد) در سابق کارهای مجلس رلایین میشد
 خواستند این رلایین کاری را از مجلس بر دارند و نا
 ماشین شکسته دولت در وزارت معارف داشت تقیاضاً
 کرد و آنها را از نوی بک طویل در آوردند و آوردند
 بمجلس و شروع کردند به تکمیل و راه انداختن آن. از
 طرف وزارت مالیه هم رسماً بوسیله مراسم مقام ریاست
 مجلس نوشتند و تقاضا کردند که (تمام دوسیه هایش حاضر
 است) مطبوعه را توسعه بدهند از برای کارهای دولت.
 در هیئت رئیسه هم مذاکره شد و تصویب شد و پیشنهاد
 شد بمجلس شورای ملی در مجلس هم رأی داده شد که این
 کار بشود پس مباشرت با بک ذوق و عشق خودسرانه و
 بمیل خود این کار را نکرده است و نخواسته است کاهی
 بکند وزارت مالیه خودش صلاح دید که اینکار بشود
 هیئت رئیسه و مجلس هم تصویب کردند و مباشرت اقدام
 نکرد باین کار. اما اینکه فرمودند خرج بنده
 نمی فهمم به چه بیان حالی بکنم که آنایه جزو خرج
 نیست ماشین آلات که جزو خرج نیست. جزو خرج اداری
 نیست. مطبوعه از آن سال اولی که آنایه برای او خبرداری
 شد تا باینکه دارد قسمت اول سرمایه خودش را مستهلك
 کرد و سایر قسمت هارا هم مستهلك کرد مثال بسال داد
 اینکه راجع با آنایه فرمودید در سنه ۱۳۰۸ خریداری
 آنایه میشود استناد دارم در نظر بیاورید در بودجه ۱۳۰۸
 مجلس برای خرید ماشین آلات پیشنهادی شده است فقط
 در بودجه مبلغ مختصری پیشنهاد شده است آنهم از برای
 تعمیرات است برای نواقص و کسری ماشین آلات است
 ماشین آلات شکسته و دست دارد فلان اینکه ماشین وقت
 که شکسته و ناهم شده ماشین را که دوز می اندازند

از رقمش سفارش داد دستور داد و خرید و بکار
 انداخت که ماشین معیوب و بیکار بیفتد و همین ملاحظه
 در بودجه ۱۳۰۸ بک دینار (خواهید دید) برای
 خرید ماشین آلات همین شده است اگر هست مبلغ جزئی
 است که برای خرید نواقص ماشین آلات است. اما راجع
 بکار خانه کاغذ سازی که فرمودید عرض میکنم که اداره
 مباشرت هیچوقت پیشنهاد کارخانه کاغذ سازی را نکرد
 است. پیشنهادی در مجلس نشد و تصویب شد و مطابق
 تصویب مجلس شورای ملی اداره مباشرت همیشه آن را
 جزو بودجه خودش آورده است حالا هم هر قسمتی از
 این قسمت ها را که مجلس صلاح می داند می مدعی است
 میفرمائید صحیح نیست؟ صلاح نیست؟ پیشنهاد
 فرمائید حذف شود کی مدعی مجلس است رأی رای خود
 مجلس است هر طور رأی بدهند اجرائی کنند.

عدل - کار دولت است آقا نه کار مجلس. کفم
 جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

شریعت زاده - بنده مخالفم
 رئیس - بفرمائید
 شریعت زاده - بنظر بنده انتقاداتی که در اعمال
 سابقه مجلس میشود لازم است مؤلف بحث واقع شود و
 قضاوت شود تا درستاً مشخص شود خطاهائی در تاسیس
 مطبوعه و تصمیم بابجاد بکار خانه کاغذ سازی شده است
 از طرف مجلس شایسته است یا نه؟ بک مسئله که خیلی واضح است
 که بتصالح مملکت است این است که برای اصلاحات
 مملکت بک مجلسی که با کمال صداقت بک مؤسسه که مؤنه
 است که باید بمملکت نشان داد که اینطور باید کار
 کرد. این وظایف خودش را انجام کرده است ضرر هم نکرده
 اثبات آرزو نموی هم کرده است در مجلس این بجا صحبت
 میشود از وظائف قوه مقننه و قوه اجرائیه و لزوم
 انضام آنها باین بک اصول دیگری نیست که محال است آن
 بحالاً درست بالاخر مسائل اداری مجلسی جزای می توانند
 مطبوعه داشته باشند. این مسئله را بطریق با تقاضای او فرمود
 این وزارت نمایندگان مجلس که می فرمودند مطبوعه را راه

پیشنازند. رأی (رفق احتیاجاتی این کار شده است مفید
 واقع شده است بک چیز آرزو نمیدی هم است بنده از
 این نقطه نظر با کفایت مذاکرات مخالف هستم و
 حقیقه باید معلوم شود که چه طور شده است که این
 طرز تعمیرات خاص در مجلس میشود و با این طرز نیش ها
 و لفاظی ها و جریانات در مجلس مخالفم و از این جهت
 استدعا میکنم که حرف زده شود

باسائمی - بسم الله بفرمائید
 رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان
 موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد رأی میگیرم بقره اولی با
 عایدات مطبوعه مجلس چهار صد و هجده هزار و هفتصد
 و شصت و بک قران و هشتصد دینار آقایان موافقین
 قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد فقره نان باغ بهارستان
 هفده هزار و شصت و هشتاد و سه قران و نصد و
 پنجاه دینار آقایان که موافقند قیام فرمایند
 (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد فقره ناک صورت مشروح
 مذاکرات سی هزار و پانصد و هفتاد و هفت قران و چهار
 صد و پنجاه دینار آقایان که موافقند قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد رأی گرفته میشود بنام ماده
 که بالغ است بر چهار صد و شصت و هفت هزار و بیست
 و سه قران و دو بیست دینار آقایان موافقین قیام فرمایند
 (اکثر قیام کردند)

رئیس - تصویب شد مذاکره در شور کلیات ثانوی
 است آقای زوار
 زوار - موافقم
 رئیس - آقای آقا سید یعقوب
 آقا سید یعقوب - مخالفت بنده در این است که مجلس

رأی داده است عن علم و عن بصیره بعد از آن که لایحه
 را طبع و توزیع کردند تمام نمایندگان محترم در سوگسیبونها
 و فراکیبون بودند تصمیم بساختن کار خانه کاغذ سازی
 گرفتند که فوق العاده نافع است برخلاف فرمایش آقای
 عدل که میفرمایند نافع نیست مجلس رأی داد که این
 نافع است هیچکس مخالف نبود خیلی خوب. ولی مجلس
 گفت این بک کاری است عام المنفعه و باید بشود حالا
 من مخالفم از این راه است که چرا اداره مباشرت و
 کیسیون محاسبات تصمیم نکرده است و تعقیب نکرده
 است که این صرفه جوئی را بر گرداند برای کار خانه
 کاغذ سازی. حضرت آقای عدل جناب عالی میدانید که
 اگر بنا بود مجلس شورای ملی لوابحش را بیک مطبوعه
 دیگر بدهد بودجه وزارت خانه را بیک مطبوعه دیگری
 بدهد لوابحی را که اینقدر هر روز دولت می آورد اینجا
 و مطبوعه میفرستیم اگر بیک مطبوعه دیگر میدادیم سالی
 چقدر باید بدهیم؟

عدل - اشتباه فرمائید حالا هم در بودجه برای طبع
 تمام اینها اعتبار میدهند.
 آقا سید یعقوب - اگر بنا بود پول بدهیم چقدر بودجه
 این مملکت سنگین می شد فکر این را نمیکند که چقدر
 در بودجه ...
 (همه بعضی از نمایندگان - اینطور نیست - صدای
 زنك رئیس)

باسائمی - در بودجه اعتبار دارد از آن محل میدهند.
 آقا سید یعقوب - اینها را حساب نمی فرمائید بنده
 خیلی متاثر و متاسف هستم که در این فکر با برادر
 عزیزم آقای باسائمی مخالف هستم. آقای باسائمی میفرمایند
 که شصت هزار تومان بیشتر است از ۴۷ هزار تومان -
 بی صحیح است من هم میدانم والله بیشتر است سیزده
 هزار تومان هم بیشتر است ولی چرا این حساب را در
 نظر نمی آورید که می بی در پی لوابح چاپ میشود.
 آنوقت خواهیم دید که مجلس چه قدم خوبی برداشته است
 و صرفه مملکت را چقدر ملاحظه کرده است قریب

پنجام شصت هزار تومان صرفه و اقتصاد مملکت را منظور کرده و قریب صد نفر دوپست نفر در اینجا کار میکنند و این میخورند. مطبوعه ما خیلی عالی شده است. حس رقابت در مطابع دیگر ایجاد کرده است. حس مجازت پیدا شده است شوز و غوغای کار و مطبوعه و معارف ایجاد شده است پس مخالفت بنده اساساً روی همین مسئله بود که خدمت حضرت آقای یاسائی و آقای عدل عرض کنم که این حساب را در مد نظر داشته باشند والا آقای یاسائی بنده میدانم که شصت هزار تومان بیشتر از چهل و هفت هزار تومان است ولی این حساب هم با او هست. اما موضوع عرض و مخالفت بنده این است که چرا اداره مباشرت و کمیسیون محاسبات (اینها را بنده مسؤل میدانم) چرا تعقیب نکرده اند این مسئله صرفه جوئی را که برگردانند آن را.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.
 یاسائی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید.
 یاسائی - يك فرمایشی آقای آقا سید بقوب فرمودند که بنظر بنده خیلی اشتباه است و لازم شد برای رفع اشتباه ایشان توضیحی عرض کنم که عایدی مطبوعه عبارت است از عوائد کارهایی که در خارج مجلس صورت میگیرد و برای خارج است ولی کارهایی که برای مجلس می کنند و این اوراقی که چاپ میشود و ملاحظه می فرمائید اینها را مجانی و مفت طبع می کنند که آقای آقا سید بقوب میفرمایند. خیر. يك اعتباری در بودجه مجلس همه ساله هست برای مطبوعات که مجلس تصویب میکند. بررور بود در بودجه اعتبار طبع مطبوعات را تصویب فرمودید فراموش فرمودید؟ پس مجانی نیست مثنوی از این جیب بآن جیب میریزد و کار لغوی میکنند ما که حساب سرمان میشود آقای آقا سید بقوب. این اوراقی که طبع میشود تمام در بودجه مجلس اعتبار دارد جمعی از نمایندگان (صحیح است)

رئیس - زای میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است. زای گرفته میشود. بلاجه تفریح بودجه سنه ۱۳۰۶ مجلس شورای ملی باورقه آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد.
 (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده و ۷۵ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۹۵ لایحه تفریح بودجه سنه ۱۳۰۶ مجلس با کثرت ۷۵ رای تصویب شد.
 اسامی رای دهندگان

- آقایان - مسعودی - حاج سید محمود - کیای نوری مولوی - نجومی - اعتبار - دهستان - مسعود - قاضی نوری - سید بقوب - طباطبائی دیبا - زوار - ملک آرائی لرستانی - طالش خان - میرزا بانس - بنکدار - بالیزی - قراگوزلو - ابلیخان - حاج علی اکبر امین - سید حسین آقایان - اسفندیاری - بیات - فهمی - عراقی - کیخسرو شاهرخ - مقدم - آقا زاده سبزواری - میرزا علی خان اقبال - آفر - لاریجانی - فرخی - روحی - حاج میرزا حبیب الله امین - حیدری - مجد ضیائی - خطابی - اسدی کاشانی - رهبری - شربی - ساکینیان - ضیاء - الت - ناصری - ظفری - فرشی - وهاب زاده - مفتی - ما کوئی کفائی - طباطبائی وکلی - مهدوی - فاطمی - جهان شاهی - شیخ الملک - شریعت زاده - عامری - طلوع کنجیه - ازدی - حکمت - فرمند - دکتر لقمان - صادقی - دستانی - حبیبی - فولادوند - خواجوی - دکتر سنک - فتوحی - دربانی - مؤید احمدی - بزرگ نیا - جمعی از نمایندگان - ختم جلسه.

روحی - اجازه میفرمائید؟
 رئیس - بفرمائید.

روحی - عرض کنم که آقایان محترم همه مسبوقند که ما احتیاج داریم به تجدید نظامنامه کمیسیون هم برای همین کار تعیین شد و زحمانی هم کشیدند و رایورنی دادند که مطرح بشود بنده خواستم پیشتهاد کنم که هفته يك روز روزهای پنجشنبه مجلس را محصص بدهند برای مطالعه

در خبر کمیسیون تجدید نظر در نظام نامه داخلی مجلس که يك قدری نظامات و ترتیبات داخلی مجلس هم با ترتیبات جدید دنیا شبیه باشد و قدری در سرعت قوانین ما کمک بکند. اگر آقایان موافقت بفرمایند خوب است از روز پنج شنبه آئی مجلس را تخصیص بدهیم. بان کار بلکه ما هم بتوانیم در این دوره يك خدمتی بواسطه گذراندن این نظام نامه بکنیم و بلکه بتوانیم يك نظام نامه سی و پنج سال پیش از این را که ترجمه از نظام نامه يك مملکت دیگر شده و حال آنکه خود آن مملکت چندین مرتبه نا کزبون نظام نامه اش را عوض کرده و تجدید نموده اند ما هم اصلاح کنیم نظام نامه مان را.

رئیس - کار مهمی در دستور نداریم جز يك مورد خیلی مختصر که آهم ممکن است در اول دستور جلسه آتی قرار بگیرد جلسه را باید ختم کنیم کمیسیونها بطوریکه باستحضار مجلس رسانند انتخاب شده اند و کمیسیون خارجه هیئت رئیسه خودش را هم انتخاب کرده و راپورتهائی را هم که بان جا مربوط و مرجوع بود بمجلس شورای ملی خبر داد و گذشت از سایر آقایان هم استدعای کمی که کمیسیونهای خودشان را

۱۱	۱۱۰۱۱۱۱
۱۲	۱۱۰۱۱۱۱
۱۳	۱۱۰۱۱۱۱
۱۴	۱۱۰۱۱۱۱
۱۵	۱۱۰۱۱۱۱
۱۶	۱۱۰۱۱۱۱
۱۷	۱۱۰۱۱۱۱
۱۸	۱۱۰۱۱۱۱
۱۹	۱۱۰۱۱۱۱
۲۰	۱۱۰۱۱۱۱
۲۱	۱۱۰۱۱۱۱
۲۲	۱۱۰۱۱۱۱
۲۳	۱۱۰۱۱۱۱
۲۴	۱۱۰۱۱۱۱
۲۵	۱۱۰۱۱۱۱
۲۶	۱۱۰۱۱۱۱
۲۷	۱۱۰۱۱۱۱
۲۸	۱۱۰۱۱۱۱
۲۹	۱۱۰۱۱۱۱
۳۰	۱۱۰۱۱۱۱
۳۱	۱۱۰۱۱۱۱
۳۲	۱۱۰۱۱۱۱
۳۳	۱۱۰۱۱۱۱
۳۴	۱۱۰۱۱۱۱
۳۵	۱۱۰۱۱۱۱
۳۶	۱۱۰۱۱۱۱
۳۷	۱۱۰۱۱۱۱
۳۸	۱۱۰۱۱۱۱
۳۹	۱۱۰۱۱۱۱
۴۰	۱۱۰۱۱۱۱
۴۱	۱۱۰۱۱۱۱
۴۲	۱۱۰۱۱۱۱
۴۳	۱۱۰۱۱۱۱
۴۴	۱۱۰۱۱۱۱
۴۵	۱۱۰۱۱۱۱
۴۶	۱۱۰۱۱۱۱
۴۷	۱۱۰۱۱۱۱
۴۸	۱۱۰۱۱۱۱
۴۹	۱۱۰۱۱۱۱
۵۰	۱۱۰۱۱۱۱

با در آخر این جلسه با در اولین فرصت دائر بکنند و هیئت رئیسه خودشان را معین بکنند مخصوصاً کمیسیون پست و تلگراف و داخله و مالیه که در آن جا کارهایی هم موجود است و میبایستی برای آتی مجلس کار تهیه بکنند و چون عجلتاً کار های مهمی در دستور نداریم جلسه ما تا آخر می افتد تا روز سه شنبه سوم اردی بهشت و برای اینکه روز یکشنبه عید تولد حضرت رضاصلوات الله و سلامه علیه است استعراج میبایستی بکنیم برای شرفیابی حضور اعلیحضرت همایونی

(اقتراح بعمل آمده و نتیجه اینطور حاصل شد)
 آقایان: دکتر عظیمیا - آقا زاده سبزواری - کنجیه هزار جریبی - بیات ما کوئی - الت - فولادوند - یاسائی - آقا سید بقوب - ذوالقدر - صادقی - حیدری -

رئیس - جلسه آتی روز سه شنبه سیم اردی بهشت سه ساعت قبل از ظهر دستور هم همان لواجی که کمیسیون ها برای ما تهیه می کنند (مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

۱۱	۱۱۰۱۱۱۱
۱۲	۱۱۰۱۱۱۱
۱۳	۱۱۰۱۱۱۱
۱۴	۱۱۰۱۱۱۱
۱۵	۱۱۰۱۱۱۱
۱۶	۱۱۰۱۱۱۱
۱۷	۱۱۰۱۱۱۱
۱۸	۱۱۰۱۱۱۱
۱۹	۱۱۰۱۱۱۱
۲۰	۱۱۰۱۱۱۱
۲۱	۱۱۰۱۱۱۱
۲۲	۱۱۰۱۱۱۱
۲۳	۱۱۰۱۱۱۱
۲۴	۱۱۰۱۱۱۱
۲۵	۱۱۰۱۱۱۱
۲۶	۱۱۰۱۱۱۱
۲۷	۱۱۰۱۱۱۱
۲۸	۱۱۰۱۱۱۱
۲۹	۱۱۰۱۱۱۱
۳۰	۱۱۰۱۱۱۱
۳۱	۱۱۰۱۱۱۱
۳۲	۱۱۰۱۱۱۱
۳۳	۱۱۰۱۱۱۱
۳۴	۱۱۰۱۱۱۱
۳۵	۱۱۰۱۱۱۱
۳۶	۱۱۰۱۱۱۱
۳۷	۱۱۰۱۱۱۱
۳۸	۱۱۰۱۱۱۱
۳۹	۱۱۰۱۱۱۱
۴۰	۱۱۰۱۱۱۱
۴۱	۱۱۰۱۱۱۱
۴۲	۱۱۰۱۱۱۱
۴۳	۱۱۰۱۱۱۱
۴۴	۱۱۰۱۱۱۱
۴۵	۱۱۰۱۱۱۱
۴۶	۱۱۰۱۱۱۱
۴۷	۱۱۰۱۱۱۱
۴۸	۱۱۰۱۱۱۱
۴۹	۱۱۰۱۱۱۱
۵۰	۱۱۰۱۱۱۱

قانون تفریح بودجه یکساله هزار و سیصد و شش شمسی مجلس شورای ملی

ماده اول - مخارج مجلس شورای ملی از ثبات دوازده ماهه سال ۱۳۰۶ موافق قسمت (۱) الی (۳) ضمیمه بر طبق بودجه همواره مبلغ ششصد و چهل و هفت هزار و نصد و یک تومان و شش قران و هشت حد دینار تصویب میشود

ماده دوم - عواید مطبوعه مجلس و باغ بهارستان و صورت مشروح مذاکرات مجلس از اول سال ۱۳۰۷ شمسی موافق قسمت (۴) ضمیمه بمبلغ چهل و شش هزار و هفتصد و دو تومان و سه قران و دوست دینار تصویب میشود و این عواید مطابق قانون بودجه سال ۱۳۰۶ مصوبه ایله بیست و هشتم اسفند ۱۳۰۵ برای سرمایه کارخانه کاغذ مازنی اختصاص یافته است

این قانون که مشتمل بر دو ماده و صورت ضمیمه است در مجلس بیست و هفتم فروردین ماه ۱۳۰۸ شمسی تصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

ضمیمه قانون تفریح بودجه یکساله هزار و سیصد و شش شمسی مجلس شورای ملی

فقرات	شرح	مبلغ جزء		مبلغ کل	
		قران	دینار	قران	دینار
	ماده اول - قسمت اول				
۱ فقره	مقرری آقایان نمایندگان محترم حقوق اعضاء و اجزاء اداره تقنینیه با اعتبار احتیاطی	۴۲۵۱۷۰۰			
۳	مباشرت	۴۵۹۲۵۶	۲۵		
۴	مصارف ماهانه و سالیانه	۵۰۹۶۸۰	۶۵		
		۲۲۲۲۹۲	۷۰	۵۲۴۲۹۲	۷۰
	قسمت دوم				
	مصارف فوق العاده			۵۲۱۹۳۴	۷۵
	جمع کل مصارف یکساله مجلس			۵۸۶۴۸۶۵	۴۵
	قسمت سوم				
۱	حقوق کارکنان مطبوعه مجلس شورای ملی	۲۸۴۰۰۱	۶۰		
۲	مصارف و اثابیه مطبوعه مجلس	۲۴۰۱۴۹	۷۵	۶۱۴۱۵۱	۳۵
	جمع کل مصارف یکساله مجلس و مطبوعه			۶۴۷۹۰۱۶	۸۰
	ماده دوم - قسمت چهارم				
	عایدات مطبوعه مجلس	۴۱۸۷۶۱	۸۰		
	باغ بهارستان	۱۷۶۸۳	۹۵		
	صورت مشروح مذاکرات	۳۰۵۷۷	۴۵	۴۶۷۰۲۴	۲۰

صورت فوق ضمیمه قانون تفریح بودجه یکساله هزار و سیصد و شش شمسی مجلس شورای ملی بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر